

Recull de Premsa

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Taula de contingut

Raimon dedica los fines de semana del mes de mayo de despedirse de los escenarios. BTV - BTV NOTICIES MIGDIA - 06/05/2017	5
Raimon dedica los fines de semana del mes de mayo de despedirse de los escenarios. BTV - BTV NOTICIES VESPRE - 06/05/2017	6
El cantautor Raimon ofrece esta tarde el segundo concierto de la tanda de 12 actuaciones en el Palau de la Música Catalana este mes de mayo, con los que se despide de su público. Catalunya Radio - INFORMATIU MIGDIA - 06/05/2017	7
Después de más de 50 años sobre los escenarios, Raimon definitivamente se va. TVE1 - INFORMATIU MIGDIA - 06/05/2017	8
Raimon inicia hoy un ciclo de 12 conciertos en el Palau de la Música con el que se despide de los escenarios. RAC 1 - NO HO SE - 05/05/2017	9
El cantautor Raimon comenzó ayer a despedirse de su público en el Palau de la Música en Barcelona, en su primero de los 12 conciertos que hace a lo largo del mes de mayo. Catalunya Radio - EL SUPLEMENT (INFORMATIU) - 06/05/2017	10
Raimon se despide del directo con doce últimas noches en el Palau de la Música La Razón Cataluña - 07/05/2017	11
Raimon lanza su grito de despedida en un emotivo concierto La Opinión el Correo de Zamora - 07/05/2017	12
Raimon ha iniciado un ciclo de 12 conciertos en el Palau de la Música con el que se despide de los escenarios después de mas de 50 años de carrera. TV3 - 3/24 (MATI) - 06/05/2017	13
El cantante Raimon lanza al viento su grito de despedida en el primero de sus últimos recitales La Gaceta Regional de Salamanca - 07/05/2017	14
Raimon ha iniciado un ciclo de 12 conciertos en el Palau de la Música con el que se despide de los escenarios después de mas de 50 años de carrera. TV3 - TN MIGDIA - 06/05/2017	15
CONTRALUZ Diario de Mallorca - 07/05/2017	16
Concert de cloenda del 5è aniversari de la JOP La Mañana Diari de Ponent - 07/05/2017	18
Raimon se despide 'al vent' en el Palau Canarias 7 - 07/05/2017	19
Raimon inicia al Palau de la Música dotze concerts de comiat als escenaris ACN Segre Catala - 07/05/2017	20
El cantautor Raimon se despide La Nueva España - 07/05/2017	21
Les cares de la notícia	22

Raimon lanza 'al viento' su grito de despedida Alerta el Periódico de Cantabria - 07/05/2017	23
Primer de los 12 conciertos de Raimon en el Palau de la Música como despedida de los escenarios. 8TV - 8 AL DIA - 05/05/2017	24
Raimon empieza hoy el primero de los 12 conciertos de su despedida de los escenarios en el Palau de la Música de Barcelona. Catalunya Radio - CATALUNYA VESPRE - 05/05/2017	25
Este viernes se celebra el primero de los 12 conciertos de despedida de Raimon en el Palau de la Música. RNE-4 - EDICIO VESPRE - 05/05/2017	26
Raimon empieza a decir adiós a su público con el primero de sus 12 conciertos de despedida en el Palau de la Música. Cadena Ser - EL BALCO - 05/05/2017	27
Raimon inició anoche en el Palau sus doce recitales de despedida Levante la Costera - 06/05/2017	28
Raimón empieza hoy sus recitales de despedida. BTV - BTV NOTICIES VESPRE - 05/05/2017	29
A los 76 años Raimon se despide de los escenarios con 12 conciertos, el primero de ellos en el Palau de la Música de Barcelona. RNE-1 - 24 HORAS (INFORMATIVO) - 05/05/2017	30
Raimon se despide de los escenarios. RNE-1 - INFORMATIVOS FIN DE SEMANA - 06/05/2017	31
Mon, una hipnòtica fosa El Periódico de Catalunya - Catalán - 06/05/2017	32
L'emotiu adeu del trobador La Vanguardia - Catalán - 06/05/2017	33
Raimon comença el comiat emocionant com sempre Ara - 06/05/2017	34
Raimon comença a dir adeu des del Palau de la Música El Punt Avui - 06/05/2017	36
Raimon ofrece hoy el primero de sus doce conciertos de despedida en el Palau de la Música. Cadena Ser - HORA 14 CATALUNYA - 05/05/2017	37
Raimón se despide de los escenarios con el primero de sus doce conciertos en el Palau de la Música tras 50 años de carrera. RNE-1 - EDICIO MIGDIA - 05/05/2017	38
Raimon inicia hoy un ciclo de 12 recitales en el Palau de la Música de Barcelona con los que se despide de los escenarios. TV3 - ELS MATINS (MAGAZINE) - 05/05/2017	39
Raimon empieza en el Palau de la Música su ciclo de conciertos de despedida. Catalunya Radio - EL MATI DE CATALUNYA RADIO (INFORMATIVO) - 05/05/2017	40

Raimon va a ofrecer 12 conciertos de despedida durante los fines de semana de mayo en el Palau de la Música Catalana. Cadena Ser - HOY POR HOY (MAGAZINE) - 05/05/2017	41
Raimon ofrece esta noche el primero de los doce conciertos que dará en el Palau de la Música catalana para despedirse de los escenarios. RAC 1 - EL MON A RAC 1 (INFORMATIVO) - 05/05/2017	42
Raimon ofrece hoy el 1º de sus 12 recitales de despedida de los escenarios en el Palau de la Música. TV3 - ELS MATINS (INFORMATIVO) - 05/05/2017	43
El viatge de Padmore La Vanguardia - Catalán - 08/05/2017	44
[11'ES de la setmana La Vanguardia - Catalán - 07/05/2017	45
Benvingut Ulisses La Vanguardia - Catalán - 06/05/2017	46
El periodista Antoni Bassas recuerda que tal día como hoy de 1992 se cumplía el centenario del Orfeón Catalán-Palau de la Música y que se celebró con un concierto de Montserrat Caballé. TV3 - DIVENDRES - 04/05/2017	47
Un devot de Mozart que gestiona la sanitat catalana La Vanguardia Qui - 06/05/2017	48
El referèndumno ens caurà del cel Diari de Girona - 07/05/2017	49
El factor C La Vanguardia - Catalán - 08/05/2017	52

Raimon dedica los fines de semana del mes de mayo de despedirse de los escenarios.

Raimon dedica los fines de semana del mes de mayo de despedirse de los escenarios. Ayer ofreció la primera de las últimas funciones.
Decl. Raimon, cantautor

Raimon dedica los fines de semana del mes de mayo de despedirse de los escenarios.

Raimon dedica los fines de semana del mes de mayo de despedirse de los escenarios. Ayer ofreció la primera de las últimas funciones.
Decl. Raimon, cantautor

El cantautor Raimon ofrece esta tarde el segundo concierto de la tanda de 12 actuaciones en el Palau de la Música Catalana este mes de mayo, con los que se despide de su público.

El cantautor Raimon ofrece esta tarde el segundo concierto de la tanda de 12 actuaciones en el Palau de la Música Catalana este mes de mayo, con los que se despide de su público. El primero de anoche, representó un repaso completo de su discografía, en una cuarentena de canciones, a lo largo de más de dos horas, donde no faltaron clásicos como 'Al Vent', 'Diguem no' o 'Jo vinc d'un silenci'.

Después de más de 50 años sobre los escenarios, Raimon definitivamente se va.

Después de más de 50 años sobre los escenarios, Raimon definitivamente se va. Icono de la cultura catalana, siempre independiente, y siempre incómodo como le gusta decir. El cantautor de Xàtiva hizo anoche en el Palau de la Música el primer concierto de despedida. Intenso y muy emotivo. Raimon no ha querido explicar por qué se retira precisamente ahora. Decl.

► divendres, 5 de maig de

> [Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimon inicia hoy un ciclo de 12 conciertos en el Palau de la Música con el que se despide de los escenarios.

Raimon inicia hoy un ciclo de 12 conciertos en el Palau de la Música con el que se despide de los escenarios.

El cantautor Raimon comenzó ayer a despedirse de su público en el Palau de la Música en Barcelona, en su primero de los 12 conciertos que hace a lo largo del mes de mayo.

El cantautor Raimon comenzó ayer a despedirse de su público en el Palau de la Música en Barcelona, en su primero de los 12 conciertos que hace a lo largo del mes de mayo. El músico repasó toda su discografía en una cuarentena de canciones durante más de dos horas. Y no faltaron tampoco los clásicos como 'Al vent', 'Diguem no' o 'Jo vinc d'un silenci'.

7 Mayo, 2017

Raimon se despide del directo con doce últimas noches en el Palau de la Música

El Palau de la Música vibró con la «primera última noche» con Raimon, en la que es su gira de despedida de los escenarios. Serán doce últimos conciertos, con todas las entradas vendidas, y con ganas de despedir como se merece a una de las leyendas de la música en catalán, auténtico milagro lírico universal.

Efe

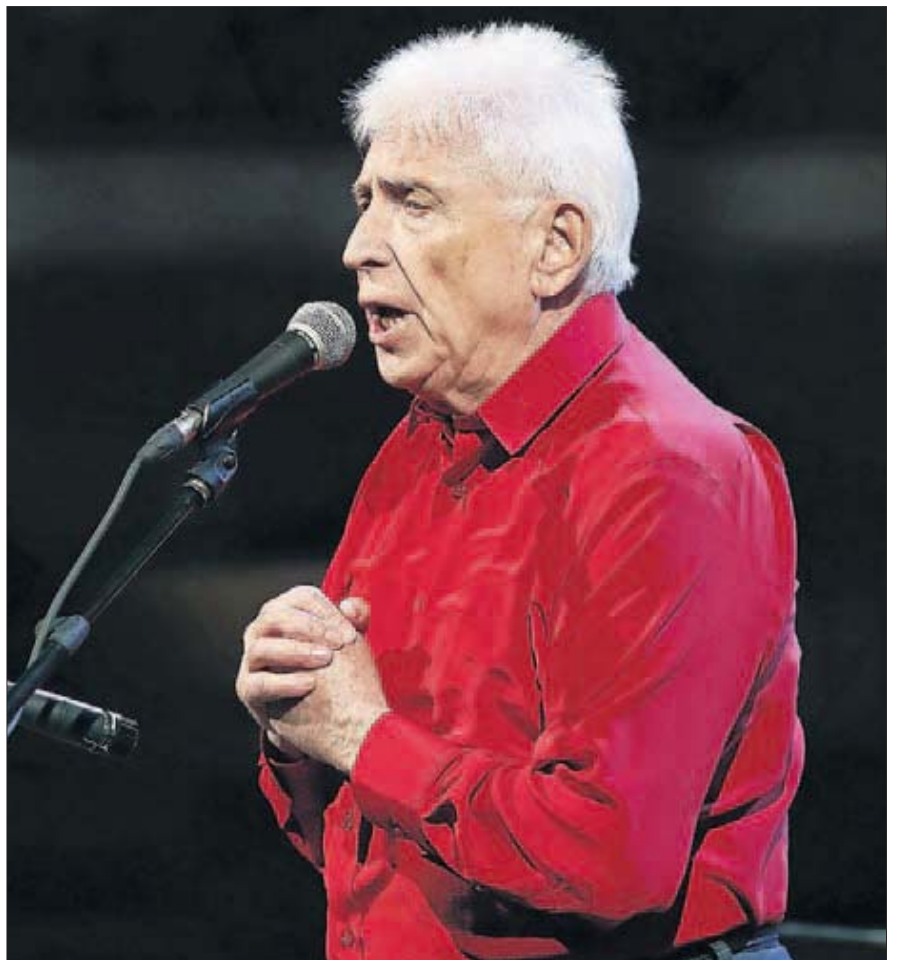
7 Mayo, 2017

Raimon lanza su grito de despedida en un emotivo concierto

El cantautor, de 76 años, ofrece el primero de sus doce conciertos que serán los últimos de su larga carrera

Raimon, el cantautor del grito comprometido y visceral, se despidió la noche del viernes de los escenarios, a los 76 años, con el público puesto en pie coreando «Al vent», canción mítica e himno generacional con el que cerró un emotivo concierto en el Palau de la Música de Barcelona. El recital es el primero de los doce que Raimon ofrecerá este mes de mayo en este mismo lugar, y que serán los últimos de su larga carrera, a la que ha decidido poner punto final ahora que se encuentra «bien de voz» para «dejar un buen recuerdo», tal como dijo cuando anunció su despedida.

Ciertamente Raimon dejará un buen recuerdo en todos los presentes en el Palau, donde cantó con energía, fuerza, sabiduría y «una voz magnífica, mejor incluso que cuando era joven», dijo un veterano espectador que, como muchos de los presentes, lo vio en directo por primera vez en los años sesenta, cuando la dictadura franquista todavía censuraba a los cantautores, y lo siguió de cerca durante la Transición, que tan intensamente vivió Raimon, la

Raimon, durante su actuación. | FOTO EFE

democracia y hasta hoy. «Jo vinc d'un silenci», «Digue'm no», «D'un temps d'un país» y «Al vent» fueron coreadas y aplaudidas por un público

incondicional que acudía al Palau de la Música a despedirse de unas canciones que marcaron su juventud y les han acompañado toda la vida.

Raimon ha iniciado un ciclo de 12 conciertos en el Palau de la Música con el que se despide de los escenarios después de mas de 50 años de carrera.

Raimon ha iniciado un ciclo de 12 conciertos en el Palau de la Música con el que se despide de los escenarios después de mas de 50 años de carrera. Decl. Raimon.

7 Mayo, 2017

El cantante Raimon lanza al viento su grito de despedida en el primero de sus últimos recitales

El público del Palau coreó en pie el himno “Al vent”, mítica canción del autor, que a los 76 años dice adiós a los escenarios

EFE | BARCELONA

Raimon, el cantautor del grito comprometido y visceral, se despidió anoche de los escenarios, a los 76 años, con el público puesto en pie coreando “Al vent”, canción mítica e himno generacional con el que cerró un emotivo concierto en el Palau de la Música de Barcelona. El recital de anoche fue el primero de los doce que Raimon ofrecerá este mes de mayo en este mismo lugar, y que serán los últimos de su larga carrera, a la que

ha decidido poner punto final ahora que se encuentra “bien de voz” para “dejar un buen recuerdo”, tal como dijo cuando anunció su despedida.

Ciertamente Raimon dejará un buen recuerdo en todos los presentes el viernes en el Palau, donde cantó con energía, fuerza, sabiduría y “una voz magnífica, mejor incluso que cuando era joven”, ha dicho un veterano espectador que, como muchos de los presentes, lo vio en directo por primera vez en

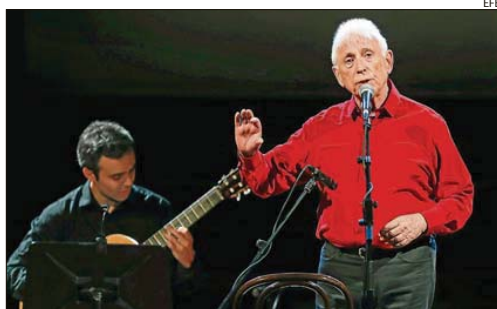
los años sesenta, cuando la dictadura franquista todavía censuraba a los cantautores, y lo siguió de cerca durante la Transición, que tan intensamente vivió Raimon, la democracia y hasta hoy.

“Jo vinc d’un silenci”, “Di-gue’m no”, “D’un temps d’un país” y “Al vent” fueron coreadas y aplaudidas por un público incondicional que acudió al Palau de la Música a despedirse de unas canciones que marcaron su juventud y les han acompañado toda la vida.

Raimon ha iniciado un ciclo de 12 conciertos en el Palau de la Música con el que se despide de los escenarios después de mas de 50 años de carrera.

Raimon ha iniciado un ciclo de 12 conciertos en el Palau de la Música con el que se despide de los escenarios después de mas de 50 años de carrera. Decl. Raimon.

EFE

RAIMON Lanza al viento su grito de despedida

► Raimon, el cantautor del grito comprometido y visceral, se despidió el viernes de los escenarios, a los 76 años, con el público puesto en pie coreando *Al vent*, canción mítica e himno generacional con el que cerró un emotivo concierto en el Palau de la Música de Barcelona. Era el primero de los doce que ofrecerá este mes de mayo.

EFE

MARÍA LEÓN Implora al Gobierno de Rajoy que "la cultura sea una prioridad"

► La actriz María León, invitada especial en la II Semana de Cine Español de Puerto Rico, pidió al Gobierno de Mariano Rajoy que considere la cultura una prioridad. "Yo imploro que la cultura sea una prioridad. Dejemos de hablar y no nos preocupemos tanto, sino ocupémonos más", expresó la actriz.

CONTRALUZ

COORDINA
Rosa Ferriol

BOCAS

EL VESTIDOR

EFE

Susana Golf

MIÉRCOLES PAPELETA

3

No digo que fuera por eso, que no lo fue seguro. Pero toda piedra hace pared, reza el dicho. Y será pura coincidencia, pero en las elecciones generales del año 2000 José María Aznar obtuvo una mayoría histórica absoluta, 183 escaños, 10,2 millones de votos, el 44,5% de los sufragios, qué sé yo. Eran otros tiempos. Aznar no guisaba con

Bertín, ni por asomo, y lucía bigote negro. Pero lo cierto, ahora lo sabemos, es que mucho antes de ser modelo, la ex de Fonsi y de Feliciano y carne de escándalo, era ensobradora de papeletas del PP. Bien saben los partidos políticos de la importancia capital del mailing, el buzoneo. Movilizan verdaderos contingentes de ensobradores, habitualmente amigos y conocidos, militantes o simpatizantes. Que tampoco digo que fuera el caso. En supuestos de poderío también se recurre a empresas de empleo temporal. Lo que sabemos es que Alba y su señora madre, por dinero, ideología o fe, metieron papeletas en sus sobres, según testigos presenciales, con dedicado esfuerzo y entusiasmo. Y sin embargo él no se acordó de nombrarla, a Alba me refiero. Desde el balcón de la calle Génova.

30

DOMINGO EL CARIÑO

Rubin fue el primer psicólogo que, en 1973, hizo una distinción entre amor y cariño. El primero tendría tres componentes: el interés, el apego y la intimidad. El cariño, alguno menos. Incluso construyó dos escalas para medir el grado, el nivel, la profundidad de ambos conceptos. Las investigaciones de Rubin se habrían ido al traste de haberlas hecho ahora. Ni escalas ni grados ni niveles ni nada. Porque, vamos a ver, Toño Sanchís, exrepresentante, anuncia que va a escribir las memorias de sus vivencias Belén Esteban. Estamos hablando del hombre con el que rompió tratos al descubrir, presuntamente (ahí andan de juicios eternos), que no todo el monte es orégano ni todo mánager, de fiar. Él, que la llama de todo menos bonita y amenaza con airear sus secretos. Se anuncian para Navidad o la próxima Feria del Libro, fechas señaladas, y muy de sentimientos. De amor, y todos sus componentes, ni hablamos. Las memorias las escribirá Toño, eso sí, que quede claro, "desde el cariño". Pues nada, que venga Rubin si se atreve con sus escalas y tal. Y vaya redefiniendo conceptos.

2

MARTES RAZONES

Razones para abandonar - temporal o indefinidamente - un programa de éxito: que tu cuñado denuncie a tus jefes; que te entre un yuyu; que cierres un capítulo de tu vida; que abras un capítulo en tu vida; que te quiten el programa; que te den otro; que te cases (siempre con exclusividad de por medio); que tengas uno o más hijos; que te vayas a hacer las Américas. Y, en la cumbre del top ten, que te operes de algo. De algo de estética. La picadura de araña de Miami no computa. Un arreglillo, un quitar michelines, un poner pechos, un hinchar labios o un estirón. El pre, la intervención y el post deben ser seguidos por las cámaras, como hizo Matamoros. Luego viene la reaparición estelar. Con o sin vendas. Eso según.

1

LUNES EDMUNDO

Dicen que María Teresa no reconoce a Edmundo, que ese que ve España no es su Edmundo, que se lo han cambiado. Lo dice su hija. Terelu no, Terelu está un poco de capa caída mientras la emergente es la otra hermana, Carmen Borrego. Pero héte aquí que la matriarca, y jefa del clan, y líder laboral, rectifica, desmiente a su chica. "Yo le estoy viendo como es él. Es una persona que nunca entra en conflictos y es, esencialmente, buena persona". Es decir, que María Teresa habla de manzanas y Carmen de peras. O cocos, que es lo que tienen por allí. Ella, la jefa, habla de su actitud llámala pasota, llámala zen, llámala hygge que está más de moda. La otra se refiere a sus cosas. A mamá no le gusta lo que hace, dice. Afeitarse el bigote. Y quedarse en Arrocer.

4

JUEVES TÍAS

José Fernando ha sido papá, lo que significa que Ortega ha sido abuelo, lo que significa que Rociño ha sido tíastra y Fidel tíaistro político, lo que significa -sobre todo- que Gloria Ka ha sido tía. Porque Gloria Camila es la nueva estrella de la familia. Viene a ser a los Jurado-Ortega lo que Chabelita a los Rivera-Pantoja. No digamos, por no pecar de exageradas, otras sagas de artistas, de niños it, como los Jackson, los Beckham, los Smith, etc. Es otro estilo. Más castizo. Allí no sé, aquí las 'tías de' han cobrado mucha relevancia, las tías famosas de famosas: María del Monte, Anabel Pantoja, Mar Flores. O incluso Henar. Si me apuran.

5

VIERNES EL PLASMA

Fue Rajoy quien lo convirtió en tendencia. El presidente es muy de plasma. Hombre, es práctico. Te permite declarar sin quitarte las zapatillas o con los pies puestos en remojo. Es también el modo en que Jorgeja se relaciona con los habitantes de la isla y ellos, con el mundo exterior. La gente tiende a pensar que la copla está reñida con la tecnología. Para nada. Isabel Pantoja, como Mariano, ya venía dominando la técnica. Chelo García-Cortés contó que, cuando su antigua amiga estuvo en la cárcel, pidió una tele de esas. Para su reaparición se marcó un 'rajoy' con la prensa. Como él, por las zapatillas o para esquivar preguntas resbaladizas. Y en su reencuentro al cabo de los años y las cosas con Julián el exalcalde también ha elegido el plasma. Es lo que tienen los tándems, que aunque pase el tiempo y estén rotos y más que rotos, siempre quedan cabos. Este cabo era una denuncia de la pareja cuando era pareja contra los buitres del corazón, esos a los que les mostraban los dientes. El exalcalde, pese a su mala salud, acude al juzgado. Es casi su hábitat natural. Pero ella no. Tiene lumbalgia. Declara por video conferencia como los aforados. Julián se tiene que conformar -o lo que sea- con las revistas, los recuerdos o las pantallas. De plasma.

EL CORTE INGLÉS

COCINA CON TUS HIJOS
El Corte Inglés entrega 1.100 euros por la venta de un libro solidario

► El Corte Inglés ha entregado 1.100 euros por las ventas en sus librerías de Palma del libro solidario *Cocina con tus hijos*, que cuenta con recetas de la chef **Macarena de Castro** e imágenes del fotógrafo **Nando Esteva**. Este importe irá destinado íntegramente a la investigación de las enfermedades raras.

P | ART IBIZA

PEPE RODRÍGUEZ
Cata de arte y cocina en Eivissa

► El jurado de *Masterchef*, **Pepe Rodríguez**, ha dado vida en la reconocida galería P | Art Ibiza, a la primera cata de arte y cocina en España. El Nuevo Sentido reunió la noche del viernes a un centenar de personas que no se quisieron perder esta idea innovadora que busca agregar un nuevo sentido a cada obra de arte: el sabor.

“La literatura no debe ponerse al servicio de una causa”

CARMEN POSADAS
ESCRITORA

“La libertad de expresión se paga muy cara. Las palabras se judicializan demasiado fácil”

SINIESTRO TOTAL
BANDA DE ROCK

7 Mayo, 2017

FOTO: Lúdia Sabaté / L'actuació va ser a l'Auditori Enric Granados

Concert de cloenda del 5è aniversari de la JOP

L'Auditori Municipal Enric Granados va acollir ahir l'actuació de la Jove Orquestra de Ponent (JOP) per celebrar la cloenda del seu cinquè aniversari.

Sota la batuta del seu director, Agustí López, la JOP ha actuat en escenaris com la Universitat de Cervera i el Palau de la Música Catalana.

Raimon se despide 'al vent' en el Palau

» EL CANTANTE, DE 76 AÑOS, DESGRANÓ TEMAS QUE SON HIMNOS Y MITOS DE UNA GENERACIÓN

Raimon, cantautor del grito comprometido y visceral, se despidió ayer de los escenarios, a los 76 años, con el público puesto en pie coreando *Al vent*, canción mítica e himno generacional con el que cerró un emotivo concierto en el Palau de la Música de Barcelona.

Rosa Díaz / BARCELONA

El recital ha sido el primero de los doce que Raimon ofrecerá este mes de mayo en este mismo lugar, y que serán los últimos de su larga carrera, a la que ha decidido poner punto final ahora que se encuentra «bien de voz» para «dejar un buen recuerdo», tal como dijo cuando anunció su despedida. Ciertamente Raimon dejará un buen recuerdo en todos los presentes ayer en el Palau, donde ha cantado con energía, fuerza, sabiduría y «una voz magnífica, mejor incluso que cuando era joven», ha dicho un veterano espectador que, como muchos de los presentes, lo vio en directo por primera vez en los años sesenta, cuando la dictadura franquista todavía censuraba a los cantautores, y lo siguió de cerca durante la Transición, que tan intensamente vivió Raimon, la democracia y hasta hoy. Jo vinc d'un silenci, Digue'm no, D'un temps d'un país y *Al vent* han sido coreadas y aplaudidas

El primero de 12. Imagen de un momento del concierto del cantante en el Palau de la Música de Barcelona.

por un público incondicional que ha acudido al Palau de la Música a despedirse de unas canciones que marcaron su juventud y les han acompañado toda la vida. Fins demà (Hasta mañana), ha sido lo último que

ha dicho Raimon desde el escenario, en referencia al concierto de ayer. De hecho, durante las dos horas de espectáculo ha hecho muy pocas referencias a su despedida. Tan sólo un comentario irónico al inicio del concierto

y una referencia a la vejez al final. El comentario del inicio lo ha hecho nada más salir al escenario y ver el Palau de la Música lleno hasta el último rincón de gente aplaudiendo con cariño y calidez. «Ya me dijeron que ha-

bría mucha gente, unos porque me quieren y otros porque quieren comprobar si me marchó de verdad», ha dicho medio en broma medio en serio este cantautor comprometido con su conciencia hasta el último día.

LA VEJEZ Y EL AMOR

Versos. La referencia a la vejez la ha hecho cuando ha recordado unos versos de Rubén Darío en los que repite «que anciano soy, que anciano soy». Pero lo ha dicho sonriendo, con su guitarra en la rodilla y en plena forma, mientras su mujer, Analisa, que lo conoció en una manifestación antifranquista en el año 64, y que desde entonces está a su lado, lo miraba. A ella dedicó hermosísimas canciones de amor de Raimon, como *Parlant-me de tu y Com un puny*.

MÚSICA RETIRADA

Raimon inicia al Palau de la Música dotze concerts de comiat als escenaris

ACN

Raimon va omplir divendres a la nit el Palau de la Música Catalana.

ACN

| BARCELONA | Raimon va protagonitzar divendres a la nit, al Palau de la Música Catalana de Barcelona, el primer dels recitals amb què s'acomiada definitivament dels escenaris després de més de cinquanta anys de trajectòria musical. Durant els pròxims caps de setmana de maig, Raimon oferirà fins a dotze concerts perquè els seus amics i seguidors puguin disfrutar de les últimes actuacions. En alguns dels recitals, com el de divendres, es van esgotar totes les localitats i, en d'altres, ja quedaven poques entrades a

la venda. Amb un repertori extens de 35 cançons —que preveu anar variant en els concerts a partir d'una selecció de 50 peces—, Raimon va iniciar l'adéu definitiu sense prolegòmens ni ornamentacions i, com tantes vegades, lluint camisa roja i pantalons negres. Després de repassar bona part del seu cançoner, el músic va regalar uns bisos amb els clàssics *Al vent*, *Jo vinc d'un silenci* i *Veles e vents*. Raimon va anunciar al novembre els motius de la seua retirada: després de cinc dècades i quan la veu encara li respon, “és el moment” de deixar-ho.

7 Mayo, 2017

El cantautor Raimon se despide

Raimon, el cantautor del grito comprometido y visceral, se ha despedido de los escenarios, a los 76 años, con el público puesto en pie coreando “Al vent”, canción mítica e himno generacional con el que ha cerrado un emotivo concierto en el Palau de la Música de Barcelona. El recital fue el primero de los doce que Raimon ofrecerá este mes en este mismo lugar, y que serán los últimos de su larga carrera, a la que ha decidido poner punto final ahora que se encuentra “bien de voz” para “dejar un buen recuerdo”, dijo.

Les cares de la notícia

BISBE DE SOLSONA

Xavier Novell

Una mica de seny

Mentre el papa fa tot el que pot per recuperar la proximitat entre la gent i l'Església, altres continuen amb declaracions i actituds totalment contràries. El bisbe de Solsona no vol actes extralitúrgics a les esglésies i els seus propis mossens ja li han contestat. Amb seny, s'hi pot fer de tot.

CANTANT

Raimon

Comiat emotiu

Raimon va començar, divendres a la nit, els dotze concerts de comiat dels escenaris al Palau de la Música. Amb un Palau ple a vessar i totalment entregat, el músic de Xàtiva va explicar que ha assajat una cinquantena de cançons i que en cada concert se n'escoltaran 35 o 36.

ESCRITOR I ECONOMISTA

Lluís Barbé

Homenatge merescut

L'escriptor barceloní Lluís Barbé fa un merescut homenatge a la figura de Mariquita Tennant (Maria Francesca Eroles), una lleidatana del segle XIX que es va instal·lar a Anglaterra, on és recordada per la seva labor altruista amb les dones pobres de Windsor.

RECITAL

Raimon lanza 'al viento' su grito de despedida

ROSA DÍAZ / BARCELONA

Raimon, el cantautor del grito comprometido y visceral, se ha despedido ayer de los escenarios, a los 76 años, con el público puesto en pie coreando 'Al vent', canción mítica e himno generacional con el que ha cerrado un emotivo concierto en el Palau de la Música de Barcelona. El recital ha sido el primero de los doce que Raimon ofrecerá este mes de mayo en este mismo lugar, y que serán los últimos de su larga carrera, a la que ha decidido poner punto final ahora que se encuentra «bien de voz» para «dejar un buen recuerdo», tal como dijo cuando anunció su despedida.

Ciertamente Raimon dejó un buen recuerdo en todos los presentes en el Palau, donde ha cantado con energía, fuerza, sabiduría y «una voz magnífica, mejor incluso que cuando era joven», dijo un veterano espectador que, como muchos de los presentes, lo vio en directo por primera vez en los años sesenta, cuando la dictadura franquista todavía censuraba a los cantautores, y lo siguió de cerca durante la Transición, que tan intensamente vivió Raimon, la democracia y hasta hoy.

8TV

PAÍS : Spain
PROGRAMA : 8 AL DIA
DURADA : 130

► divendres, 5 de maig de

[> Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Primer de los 12 conciertos de Raimon en el Palau de la Música como despedida de los escenarios.

Primer de los 12 conciertos de Raimon en el Palau de la Música como despedida de los escenarios. DECL. Raimon;

► divendres, 5 de maig de

> [Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimon empieza hoy el primero de los 12 conciertos de su despedida de los escenarios en el Palau de la Música de Barcelona.

Raimon empieza hoy el primero de los 12 conciertos de su despedida de los escenarios en el Palau de la Música de Barcelona.

► divendres, 5 de maig de

> [Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Este viernes se celebra el primero de los 12 conciertos de despedida de Raimon en el Palau de la Música.

Este viernes se celebra el primero de los 12 conciertos de despedida de Raimon en el Palau de la Música. DECL. Raimon;

► divendres, 5 de maig de

> [Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimon empieza a decir adiós a su público con el primero de sus 12 conciertos de despedida en el Palau de la Música.

Raimon empieza a decir adiós a su público con el primero de sus 12 conciertos de despedida en el Palau de la Música.

6 Mayo, 2017

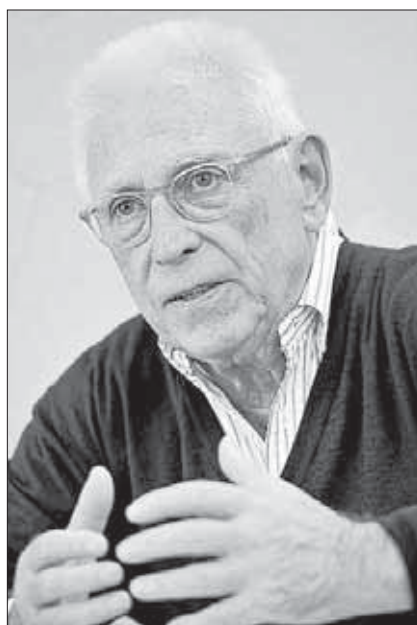
Raimon inició anoche en el Palau sus doce recitales de despedida

► El cantante de Xàtiva dice adiós a los escenarios desde Barcelona dejando atrás una carrera de más de 50 años

AGUSTÍ GARZÓ XÀTIVA

■ Serán doce conciertos: todos los viernes, sábados y domingos de este mes. Y se acabó. Si su retirada no imita el inconsistente adiós a los ruedos de los toreros, nadie podrá ver más a Raimon (Xàtiva, 1940) cantar encima de un escenario después de este pequeño *tour de force* en el Palau de la Música Catalana de Barcelona. El cantautor pone fin así a una carrera de más de 50 años, desde 1963, marcada por una canción legendaria, *Al vent*, y por una extraordinaria longevidad en los escenarios pese a grabar poco material nuevo (sólo dos discos de estudio desde 1997, *Cançons de mai*, de ese año, y *Rel·lotge d'emocions*, de 2011) y ser un músico inexistente en la radiofórmula y en las televisiones.

La retirada de Raimon en Barcelona tiene lugar, de igual modo, en un momento en el que el abismal distanciamiento entre el cantante y su tierra se había mitigado. Aunque no ha dejado de cantar prácticamente ningún año en algún lugar del País Valencià —por lo general, siempre desde la iniciativa particular— el nuevo gobierno auto-

Raimon, en una imagen reciente.

nómico ideó la gira *Raimon torna a casa*, que llevó al artista a una veintena de plazas durante el 2016. Entre ellas, varias noches seguidas en el Principal de Valencia, coliseo que no pisaba desde 1998. También Xàtiva pudo disfrutar de una presencia intensiva de Raimon hace relativamente poco. Fue en noviembre de 2015. Se le nombró Fill Predilecte de su ciudad y ofreció dos recitales en el Gran Teatre. En los años del PP no gozó de las simpatías del gobierno municipal. Pero con todo, Alfonso Rus lo contrató en 1998. Y él por su cuenta actuó varias veces: en la plaza de toros, en el Gran Teatre...

BTV

PAÍS : Spain
PROGRAMA : BTV NOTICIES VESPRE
DURADA : 104

► divendres, 5 de maig de

[> Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimón empieza hoy sus recitales de despedida.

Raimón empieza hoy sus recitales de despedida. El cantautor empezará esta noche el primero de una docena de conciertos con los que ha decidido cerrar sus 50 años de carrera musical y lo hará en el Palau de la Música.

► divendres, 5 de maig de

> [Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

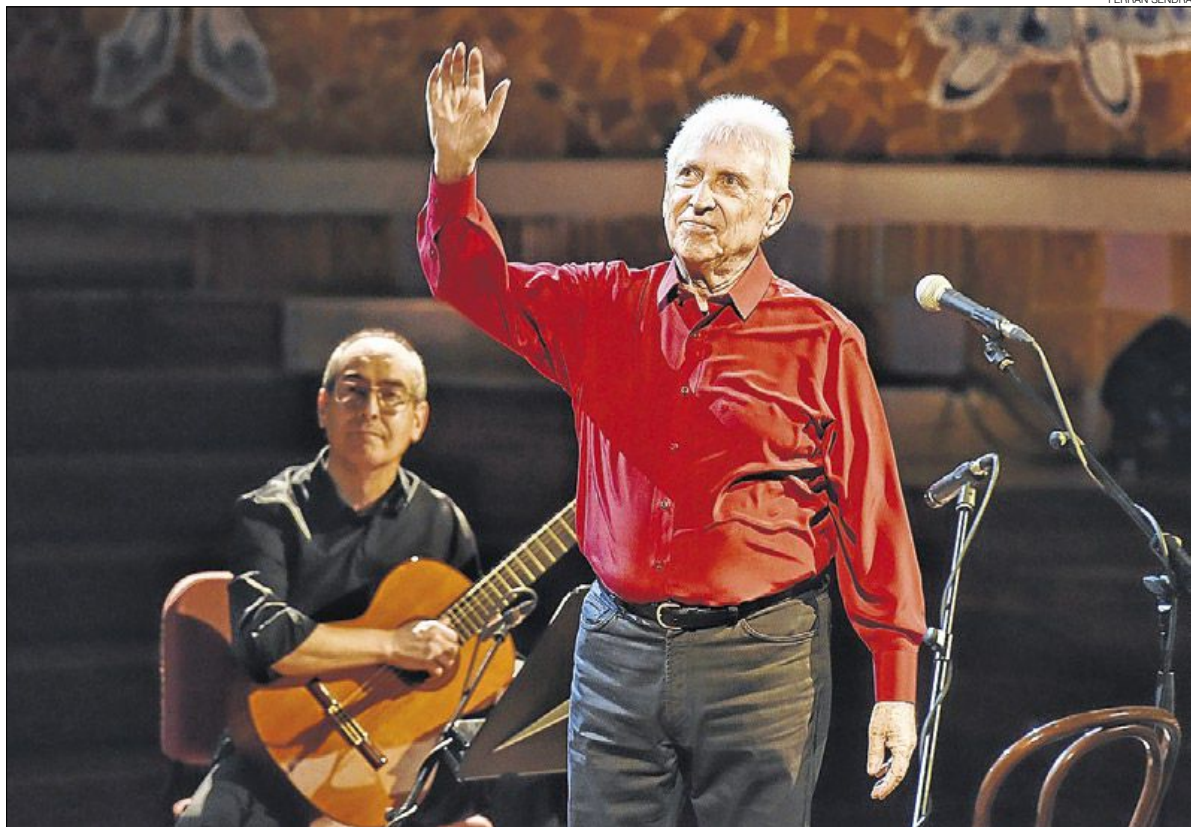
A los 76 años Raimon se despide de los escenarios con 12 conciertos, el primero de ellos en el Palau de la Música de Barcelona.

A los 76 años Raimon se despide de los escenarios con 12 conciertos, el primero de ellos en el Palau de la Música de Barcelona. El valenciano popularizó la canción protesta. Decl. Raimon.

Raimon se despide de los escenarios.

Raimon se despide de los escenarios. Anoche en el Palau de la Música de Barcelona ofrecía el primero de los doce recitales que va a dar este mes en este mismo lugar y que serán los últimos de su larga carrera musical.

FERRAN SENDRA

► Concert de comiat del cantautor Raimon, ahir a la nit al Palau de la Música de Barcelona.

Raimon, una hipnòtica fosa

CRÒNICA El trobador va exhibir poder en el primer dels seus recitals de retirada al Palau

JORDI BIANCIOTTO
BARCELONA

Un Raimon total, tan integral com ens ha acostumat al llarg de la seva carrera, nit rere nit, en un recital, aquesta vegada, amb vistes a l'abisme de la posteritat (o a unes merescudes vacances). El primer de la tanda de 12 amb què donarà per acabada la seva carrera, amb punt final el 28 de maig. Quan els va anunciar, el mes de novembre passat, va apuntar que en aquests concerts es dedicaria a «complaure» el seu públic i així va ser aquest divendres en l'emocionada estrena d'aquest compte enrere al Palau.

Va sortir somrient, amb simbòlica camisa vermella, responent a

l'ovació del públic amb més aplaudiments, i advertint que venia carregat amb «moltes cançons». Aclarint alguns dubtes sobre el guió d'aquests dies, va donar a entendre que hi haurà canvis de repertori d'una nit a una altra. «Hem preparat una cinquantena de cançons i en tocarem 35 o 36 cada nit», va anunciar, abans d'obrir la sessió amb *Entre la nota i el so*, peça reveladora de les intencions del trobador amb el seu cant «ben impregnats de soledat» però que «vol ser plural».

VEU IMPONENT // Des de la primera estrofa, Raimon va sonar en plètriques condicions vocals, amb el seu cant directe, tallant i sever assentat en un notable poder pulmonar i una dicció clara. Acompanyant-lo, el for-

El repertori
va incloure els seus clàssics i repesques com 'Et recorde Amanda', de Víctor Jara

mat de quartet del qual se serveix des de fa lustres, amb dues guitarres i contrabaix teixint elaborades, milimètriques, harmonies i ombrejats en ocasions pel clarinet.

Ben aviat va acudir als seus inicis, a la segona cançó que va compondre, *Som*, on recorria aviat al «nosaltres» envoltant-lo de tenebres. «Som una llum que no és llum / Som el gran fum de la terra». D'aquí a *No el coneixia de res i Lluny de la pedra i de l'aigua*, i una peça inhabitual en els seus recitals moderns, *Fou un infant*, abans del lament fatalista d'*Al meu país la pluja*, obrint-la a *cappella*.

Entre els èxits històrics de Raimon figura haver introduït els clàssics de la literatura catalana a una generació (o més) de coetanis del franquisme, i allà van estar, amb el seu misteri medieval i la seva vigència, els acostaments a Ausiàs March (*Com lo taur*), Joan Roís de Corella (*La balada de la garsa i l'esmerla*) i la juganera *Bella, de vós só enamorós*, de Joan Timoneda, posant una mica d'ironia al tema-

ri. I l'Anselm Turmeda d'*Elogi dels diners*, imponent la veu teatralment al concloure que la riquesa pot convertir-nos en el mateix Papa de Roma.

Reflexions de maduresa sobre la seva terra a *He passejat per València sol* i el jazz frugal de *Soliloqui solipsista*, donant pas a la figura titànica del Raimon amb la guitarra, la cama dreta recolzada a la cadira, per deixar anar un *Molt lluny* des de molt endins. Com *La nit* i les seves ofrenes a Espriu a *Indesinenter* i *Petita cançó de la teva mort*, que aquest va dedicar al seu molt estimat amic, el també poeta Bartomeu Rosselló-Pòrcel.

CANÇONS INESPERADES // Un recital amb cançons de capçalera i rescats inesperats. Aquí s'ha de destacar *Pensament*, amb text seu a partir d'una música de Mompou, i la seva versió en català de *Te recuerdo Amanda*, de Víctor Jara. Peça d'un àlbum que va ser prohibit pel franquisme perquè, «la censura no devia saber qui era Jara», apunta, i no amb ironia.

Raimon titànic, rasant la guitarra i alçant la veu a *Quan jo vaig nàixer*, agitant la memòria a *18 de Maig a la Villa*, i Raimon romàntic a *Com un puny*, rumb a la travessia de *Veles e vents*, peça que va obrir uns bisos que no podien passar per alt *Jo vinc d'un silenci*, *Diguem no* i *Al vent*. Clàssics que van rubricar l'inici d'aquesta poderosa i llarga fosa. ■

6 Mayo, 2017

ALEX GARCIA

El cantautor de Xàtiva en un moment del recital d'ahir a la nit al Palau de la Música

Raimon va oferir ahir a la nit en un Palau de la Música ple el primer dels seus recitals de comiat

L' emotiu adeu del trobador

ESCENARIS

Esteban Linés
 Barcelona

El comiat cronometrat dels escenaris que Raimon va anunciar fa uns mesos va viure ahir a la nit el seu primer capítol, en un Palau de la Música emotivament entregat i físicament ple. Aquest primer lliurament d'un adeu que no vol dramatitzar el va fer acompanyat del seu grup habitual i amb la idea, com va anunciar llavors, d'oferir un repertori antològic, generós en el contingut. En el vocabulari *raimonià* això significa un ampli set list, cosa que va confirmar tot just aparèixer a l'escenari per anunciar que la vetllada inclouria 35 o 36 temes.

Hi havia un públic devot i poc variat pel que fa al posicionament de compromís, gent coetània i també de generacions anteriors. El motiu per anar al Palau de la Música era de pes: una de les més indiscutibles icones, no tan sols de la nova cançó, sinó de

la cultura catalana moderna, ha decidit posar punt final a una carrera de 57 anys. I als 76 anys, aquest incombustible cantautor va oficiar una nit de gran emoció, vestit amb la seva ja tradicional camisa vermella, proper, respectuós i didàctic; davant seu, un públic que va aguantar el silenci i l'alè, o va regalar comptades ovacions, espontànies o motivades per aquella interpretació o aquella paraula.

Acompanyat per la complicitat i l'ofici dels seus músics (Pau Domènech, superb clarinet; Joan Urpinell, guitarra; Miquel Blasco, guitarra, i Fernando Serena, contrabaix) el cantautor de Xàtiva va oferir un recorregut dens, detallat i ampli pel seu cançoner, del qual va dir que ha preparat amb els seus músics mig centenar de composicions per esbrinar en aquest comiat fragmentat en una dotzena de vetllades.

El primer lliurament de la dotzena de concerts va arrencar amb la interpretació d'*Entre la nota i el so*, a peu dret, amb una sonorització impecable i que,

també, el va obligar a treballar la veu només començar. Era una peça inclosa a l'àlbum *Nova integral*, de l'any 2000, que va anar seguida d'un dels seus grans clàssics, com és *Som*, que va recordar com "una de les primeres cançons que vaig escriure". L'ordre dels temes semblava bastant aleatori en qüestions cronològi-

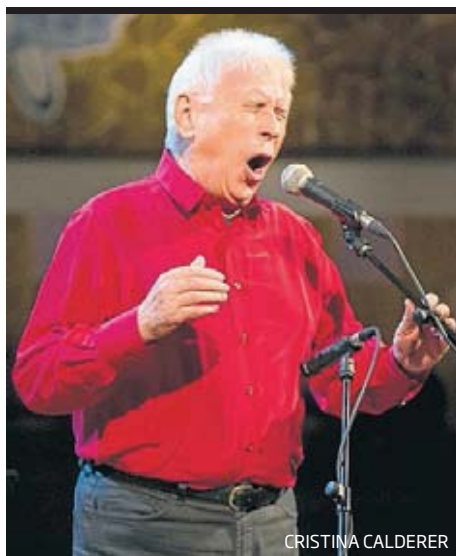
El cantautor va repassar generosament els capítols de la seva carrera davant l'emoció continguda del públic

ques, però no pas per criteris més o menys temàtics, com *Fou un infant*, *Al meu país*, *la pluja* o *No el coneixia de res*.

El guió exhaustiu també va suposar, lògicament, la recuperació de l'obra de poetes insignes com Ausiàs Marc, Espriu o la simpàtica *La balada de la garsa i l'esmerla*, de Joan Roís de Core-

lla, poeta del segle XV. Amb tot, les primeres grans ovacions van recaure en la seva bella adaptació de *Bella, de vos só enamorós*, de Joan Timoneda, o en la gloriosa *La nit*, d'aquella primera collita del 1964.

Tot el que es va visure ahir i el que es presumeix en les onze restants vetllades de comiat, s'entén com a mínim com a una cosa totalment justificada. Al cap i a la fi, Raimon reuneix unes característiques en la seva triple condició d'artista, personatge públic i persona realment excepcionals, és a dir, músic respectat, lluitador incansable, brillant faedor de música per a poesia, immillorable divulgador de l'obra dels esmentats Espriu o d'Ausiàs Marc, els trobadors valencians del segle XV i d'altres poetes medievals, i reivindicador i preservador de la memòria de la llengua. A banda, esclar, del més conegut de la seva obra, d'aquelles cançons convertides en himnes indelebles que no saben de temps ni fronteres, com *Al vent* o *Diguem no*.●

CRISTINA CALDERER

P 39

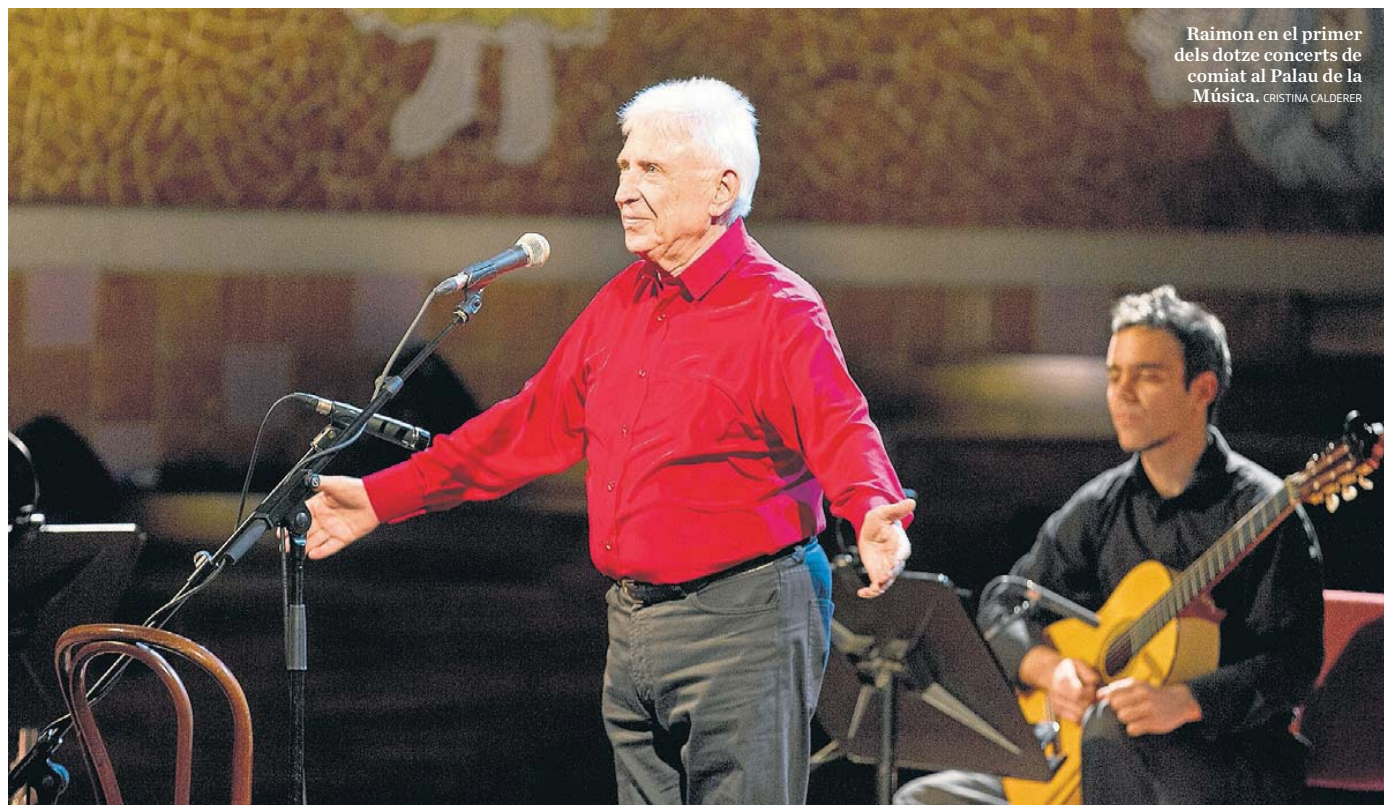
CULTURA

UN RAIMON ENTREGAT CANTA EL SEU PRIMER ADEU

El músic obre al Palau el cicle de 12 concerts del seu comiat definitiu

MÚSICA

Raimon en el primer dels dotze concerts de comiat al Palau de la Música. CRISTINA CALDERER

Crònica

XAVIER CERVANTES
BARCELONA

Raimon comença el comiat emocionant com sempre

El Palau de la Música ovaciona el cantautor de Xàtiva en l'inici dels recitals amb què diu adeu als escenaris

Cinquanta cançons són les que ha triat Raimon per alimentar el repertori dels dotze recitals de comiat que van començar ahir al Palau de la Música. "Seran 35 o 36 les que cantarem cada nit", va dir just abans d'engegar el concert amb *Entre la nota i el so*, la cançó en què proclama: "El meu cant vol ser plural". Amb un somriure va agrair la presència del públic i fins i tot va fer broma amb els que no es creuen que després d'aquesta dotzena d'actuacions ja no n'hi haurà més. Enlairant la veu va atacar *Som* -"és la segona cançó que vaig escriure", va recordar- i *No el coneixia de res*. El clima ja estava creat, sempre acompanyat pel seu quartet de confiança: Fernando Serena (contrabaix), Miquel Blasco (guitarra), Joan Urpinell (guitarra) i Pau Doménech (clarinet); és a dir, un magnífic color musical ben disposat a servir les cançons, com ha passat en els últims anys. Seria una gran nit, independentment del caràcter històric d'aquesta trobada en dotze assaïls antològics per definició.

Tan bon punt surt a l'escenari, el públic sempre rep Raimon amb una robusta ovació, i encara més en els concerts dels últims anys. Han sigut aplaudiments d'agraïment que d'alguna manera també mostraven el gest del comiat. Però aleshores no eren adeus definitius, perquè Raimon sempre tornava; o més aviat, sempre seguia. Des que va publi-

car *Relotge d'emocions* (2011) no ha deixat de cantar, i en concerts generosos, amb una veu ferma i el vigor matisat per l'edat.

A més, el canvi polític al País Valencià va propiciar l'any passat una gira que d'alguna manera era el preludi de l'adeu, ara sí definitiu, que va començar ahir i que acabarà el 28 de maig, punt final a la carrera dalt de l'escenari d'una de les figures cabdals de la cultura catalana, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, sí, però sobretot un fil imprescindible de la nostra història, alhora crític i sensibilitat poètica en temps de resistències. Així l'entén també el públic que va omplir el Palau de la Música ahir. Entre els espectadors predominaven dues generacions, la dels que, com el mateix Raimon, venien del silenci i eren a punt d'estrenar la vintena quan ell va compondre *Al vent* el 1959, i la dels que fregaven els 20 anys el 1974, quan el campus de Bellaterra va ser una crida contra aquell franquisme que no volia marxar. També n'hi havia de més

Repertori Raimon interpreta els grans clàssics, però també peces com 'Pensament'

Record Un dels moments de la nit va ser la versió del cantautor xilè Víctor Jara

joves, perquè el seu llegat s'escampa com ho fan els clàssics, de generació en generació. Per exemple, entre els nascuts als anys 70, com l'alcalde accidental de Barcelona, Gerardo Pisarello, present ahir al Palau. Val a dir que el desembarcament institucional serà més nombros l'última nit.

L'ovació que va rebre ahir Raimon va estar a l'altura de la rellevància històrica del moment. Acostumats com estem a homenatges que es fan a títol pòstum o quan l'homenatjat ja no està en condicions de mostrar-se si no en plenitud almenys amb prou força, sobta tenir l'oportunitat d'acompanyar en l'adeu un artista com Raimon, que amb 76 anys té la capacitat d'emocionar des del present. No s'està contemplant una figura venerable en un crepuscle fràgil que faci patir malgrat tota l'estimació que s'hi projecti, sinó un artista que honora l'ofici perquè no tolera ni un bri de condescendència. No podia ser de cap altra manera en un home que va començar a cantar desafiant el vent.

És evident que la memòria de les experiències viscudes pel públic amb les cançons del cantautor de Xàtiva és fonamental per entendre l'ambient que es va viure ahir a la nit al Palau de la Música. Però és certament excepcional que Raimon pugui fer reviure aquelles emocions avui. O dit d'una altra manera, no cal invocar el record per emocionar-se, perquè l'emoció neix de la interpretació que fa Raimon ara i aquí.

No és estrany que ressonés una ovació quan va cantar *Al meu país la pluja*, pràcticament sense acompanyament instrumental, o *Quan jo vaig nèixer*, o quan va fer vibrar amb *Indesinenter*, replicada amb amb les mans a la platea. O quan va deixar fluir les notes damunt les paraules d'Ausiàs March, Joan Roís de Corella i Joan Timoneda. València va estar molt present en la primera part del concert i no només per boca dels poetes, perquè entre les cançons triades hi havia *He passat per València sol*, *Molt lluny*, aquesta, la primera en què Raimon va agafar la guitarra, imprescindible a *La nit*, una d'aquelles peces de crit en què toca projectar la veu arrencant l'afinació.

A mesura que avançava la nit, ja no era tan rellevant el comiat com el concert en si. Tocava deixar-se anar, gaudir amb les cançons que sempre hi són i també amb les que no sovintaven en el repertori dels seus directes, com *Pensament*, lletra de Raimon sobre música de Mompou, o l'adaptació al català que va fer de *Te recuerdo Amanda*, de Víctor Jara, uns dels moments més emocionants d'aquesta primera nit, perquè connecta amb lluites i resistències compartides. —

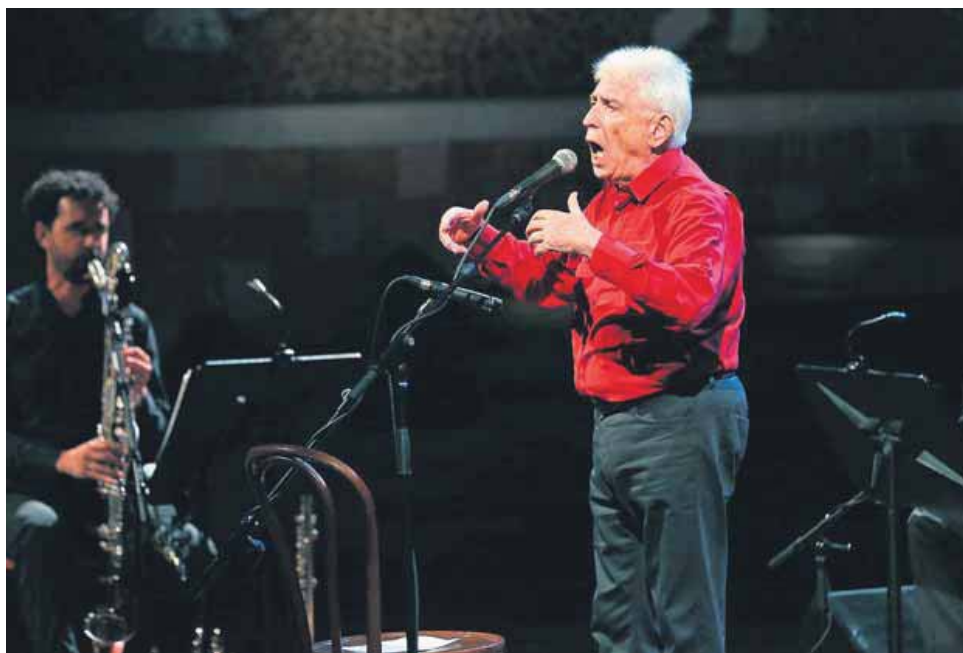
MÚSICA

Raimon comença a dir adeu des del Palau de la Música

Raimon va oferir ahir el primer dels dotze recitals de comiat al Palau de la Música, on actuarà tots els divendres, dissabtes i diumenges del maig. Rebut amb una gran ovació i amb la camisa roja habitual, Raimon va anunciar que, per aquesta dotzena de recitals, ell i els seus quatre músics (dos guitarristes, un contrabaixista i un clarinetista) havien assajat cinquanta cançons, de les quals cada nit se n'escollarien "35 o 36". El de Xàtiva, davant d'un Palau ple a vessar, va començar el recital amb "Entre la nota i el so" i, durant prop de dues hores, va alternar cançons habi-

tuals d'escollar en els seus recitals ("He passejat per València sol", "La nit", "Punxa de temps", "Mentre s'acosta la nit"), amb d'altres que, al llarg de la seva carrera, ha cantat en comptades ocasions, com "Pensament", en homenatge a Frederic Mompou. El de Xàtiva, esplèndid de veu, va rebre fervorosos aplaudiments amb cançons com "Idesinenter" i "Quan vaig jo vaig nàixer", tot convencent a un Palau on hi havia l'alcalde accidental de Barcelona, Gerardo Pisarello, així com nombroses personalitats del món de la cultura i la política. ■ G. VI-

DAL / J. RAMOS

► divendres, 5 de maig de

> [Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimon ofereix hoy el primero de sus doce conciertos de despedida en el Palau de la Música.

Raimon ofrece hoy el primero de sus doce conciertos de despedida en el Palau de la Música. Las entradas ya están agotadas para el último, el del 28 de mayo.

► divendres, 5 de maig de

> [Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimón se despide de los escenarios con el primero de sus doce conciertos en el Palau de la Música tras 50 años de carrera.

Raimón se despide de los escenarios con el primero de sus doce conciertos en el Palau de la Música tras 50 años de carrera. Decl.
Raimón.

TV3

PAÍS : Spain
PROGRAMA : ELS MATINS (MAGAZINE)
DURADA : 50

► divendres, 5 de maig de

[> Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimon inicia hoy un ciclo de 12 recitales en el Palau de la Música de Barcelona con los que se despide de los escenarios.

Raimon inicia hoy un ciclo de 12 recitales en el Palau de la Música de Barcelona con los que se despide de los escenarios.

► divendres, 5 de maig de

> [Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimon empieza en el Palau de la Música su ciclo de conciertos de despedida.

Raimon empieza en el Palau de la Música su ciclo de conciertos de despedida.

► divendres, 5 de maig de

[> Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimon va a ofrecer 12 conciertos de despedida durante los fines de semana de mayo en el Palau de la Música Catalana.

Raimon va a ofrecer 12 conciertos de despedida durante los fines de semana de mayo en el Palau de la Música Catalana.

► divendres, 5 de maig de

> [Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimon ofereix esta nit el primer dels dotze concertos que donarà en el Palau de la Música catalana per despedir-se dels escenaris.

Raimon ofereix esta nit el primer dels dotze concerts que donarà en el Palau de la Música catalana per despedir-se dels escenaris.

► divendres, 5 de maig de

[> Feu clic aquí per veure /escoltar l'alerta](#)

Raimon ofrece hoy el 1º de sus 12 recitales de despedida de los escenarios en el Palau de la Música.

Raimon ofrece hoy el 1º de sus 12 recitales de despedida de los escenarios en el Palau de la Música.

L'AGENDA

*El tenor britànic clou amb Paul Lewis
el projecte dels cicles de Schubert al Palau*

El viatge de Padmore

MARICEL CHAVARRÍA
Barcelona

El tenor Mark Padmore (Londres, 1961) és una ànima sensible que adora el teatre i no té inhibicions a l'hora d'actuar, però la seva veu de tenor, més aviat petita i aguda, li impedeix trobar un vast repertori operístic. Ell mateix ha rebutjat propostes que li semblen desconcertants –“volien que cantés el paper de Loge a *L'anell* de Wagner, però no me'n vaig sentir persuadit”, declarava fa un temps a la premsa–, però és que tampoc busca la vida del cantant d'òpera que viatja constantment. “No és una experiència que vulgui repetir”.

En canvi, sí que li ve de gust un compromís com el que va contreure amb el Palau de la Música per oferir, juntament amb el pianista Paul Lewis (Liverpool, 1972), els tres grans cicles de lied de Schubert en temporades consecutives. Avui s'embarca en l'últim, *El viatge d'hivern* (*Winterreise*), una partitura en què farà gala de les virtuts d'una veu i una sensibilitat extraordinàries.

El paisatge gèlid al voltant de la mort el subratllarà Paul Lewis, un dels pianistes més considerats de la seva generació. La seva àmplia discografia per a Harmonia Mundi –en què hi ha Mussorgski i Schumann, i la integral de sonates

'WINTERREISE'

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA 20.30H

i concerts de Beethoven– inclou les principals obres per a piano de Schubert, incloent-hi els tres cicles de lieder, justament amb Padmore. El tenor, per la seva banda, s'ha coronat últimament pel seu capità Vere de *Billy Budd*, de Britten, i per l'evangelista de la *Passió segons Sant Mateu* de Bach. Ara té previst ser el tercer àngel/John a *Written on skin*, de George Benjamin, al Covent Garden. I va ser escollit el 2016 vocalista de l'any per la revista *Musical America*. ●

CITES de la setmana

Música

ESTEBAN LINÉS

L'ÓS ES DEIXONDEIX. La banda mallorquina Oso Leone està perfilant el que serà el seu tercer àlbum després de l'homònim que va despertar la curiositat i un *Mokragora* aparegut fa quatre anys i que els va posar al centre de l'atenció internacional. Ara insinuen subtils matisacions cap al pop, el soul i, possiblement, l'electrònica.
7/V. APOLO. 20 HORES

ATÍPIC DUO MEDITERRANI. El trompetista sard Paolo Fresu torna a la capital catalana aquesta vegada al costat de l'acordionista Danielle di Bonaventura. En format duo, el seu recorregut sonor és de fascinants accents mediterranis, amb algun homenatge al Corto Maltès inclòs.
9/V. CASINO L'ALIANÇA DE POBLENOU. 21 HORES

LA CANTERA DE TUCSON. La ciutat de Tucson funciona com un insòlit planter musical, on destaca amb una llum especialment

enlluernadora Giant Sand, d'on van emanar al seu torn Calexico i Xixa. Ara és el torn de Sergio Mendoza –teclista de Calexico–, que presenta el seu Orkestra Mendoza, amalgama de rock fronterer, mambo i cumbia psicodèlica.
11/V. APOLO. 20 HORES

EL SEGELL DE MALI. Els ubèrrims sons de Mali tenen en Amadou Bagayoko i Mariam Doumbia el seu duet de referència. El Guitarr BCN els acosta perquè mostrin les virtuts del seu recent disc anomenat *La confusion*.
12/V. BARTS. 20 HORES

EL 'LOCO' ESGOTA. Loquillo torna a un escenari gran barceloní –amb tot el taquillaatge ja esgotat– i més actiu que mai en tots els fronts. Recent a Medalla d'Or al Mèrit en les Belles Arts, el bregat rocker del Clot oferirà generosa i assegurada dosi de rock'n'roll.
13/V. SANT JORDI CLUB. 21.30 HORES

Teatre

JUSTO BARRANCO

LES TRES GERMANES, MÉS CÍNQUES. Txékhov sempre torna. En aquest cas, amb l'autora Rebekka Kricheldorf, que dona nova vida a *Les tres germanes*, de Txékhov, aquelles que somiaven tornar a Moscou i no feien res per arribar-hi. Però aquesta vegada sense Moscou, sense un somni, més cíniques i actuals. *Es les tres aniversaris*, una comèdia negra dirigida per Jordi Prat i Coll i protagonitzada per Victòria Pagès, Joan Negrié, Miranda Gas, Anna Alarcón, Albert Triola i Rosa Boladeras.
LA VILLARROEL. FINS A L'11/V

BROSSA, AMB SANTOS I ORIOL. El Teatre Nacional de Catalunya dedica el seu epicentre patrimonial a la poesia visual i escènica de Joan Brossa. Els encarregats de revivir el seu esperit són un altre imprescindible de l'avantguarda escènica catalana, Carles Santos, i l'autor i director Jordi Oriol, que amb els joves actors d'IT

Teatre han creat *Esquerdas parracs enderroc*, un espectacle brossà per al qual s'han allunyat de Brossa. A més, el TNC acull al vestíbul una instal·lació fascinant de Cabosarroque titulada *No em va fer Joan Brossa*. No us el perdeu.
TNC. DE L'11 AL 21/V

ARTAUD, PALAU, MESTRES QUADRENY. La Seca torna a posar en marxa el Barriobrossa. El CCCB, el Museu Picasso, l'Espai Francesc Bonnemaison, el Centre Cívic Parc Sandaru o el Convent de Sant Agustí acullen performances, clown, poesia i música. Totes les activitats són gratuïtes i entre aquestes hi ha l'acció sonora i de moviment sobre els límits de la creació i la llibertat *Per acabar amb el judici de Déu*, d'Artaud, el muntatge poeticomusical *Palau pinta el Picasso*, amb poesia de Palau i Fabre, o la performance multidisciplinària *La clau de la clau*, a partir de la música avantguardista de Mestres Quadreny.
BARRIBROSSA. DEL 10 AL 16/V

L'OBC I DANIEL HOPE
INTERPRETEN M. RICHTER
L'AUDITORI 12 AL 14/V

El violinista britànic Daniel Hope, home d'inquietuds musicals i humanistes, es posa al servei d'un intrèpid personatge de la música contemporània, Max Richter. El compositor anglo-germànic, sempre a la recerca d'un altre punt de vista i al servei d'altres arts, va estar fa un lustre al top de la llista de clàssica d'iTunes amb la seva particular lectura de *Les quatre estacions* de Vivaldi. Hope (a la foto) va ser responsable d'aquell èxit i ara ve a Barcelona per tocar aquesta peça fascinant. Al capdavant de l'OBC, interpretarà l'estació *Estiu* de Vivaldi, la *Sinfonia de cambra op. 110* de Xostakóvitx (en la versió de Rudolph Barshai), i aquest *Vivaldi Recomposat* de Max Richter.

STEFAN HOEDERATH / GETTY

Art

TERESA SESÉ

LA MÚSICA D'ANDY WARHOL. Coincidint amb els 30 anys de la desaparició d'Andy Warhol i 50 de publicació del disc *The Velvet Underground & Nico*, l'antiga fàbrica Can Trinxet de l'Hospitalet acull l'exposició *Silver songs. La música d'Andy Warhol*, en què a través de més de 200 treballs mostra fins a quin punt la música va ser un dels pilars emocionals i iconogràfics de la seva producció artística. La selecció de F. Javier Panera (fotografies, litografies, posters, revistes, llibres, videoclips, musicals, programes de televisió...) posa especial atenció a les seves portades de discos, més de seixanta obres que recorren bona part de la història de la música popular de la segona meitat del segle XX.
FÀBRICA CAN TRINXET, L'HOSPITALET DE LLOBREGAT. DEL 13/V AL 18/V

RETRATS D'OCAÑA. Nova aproximació a la figura d'Ocaña, personatge emblemàtic

de la Barcelona underground dels anys setanta, a través de dos vídeos del desaparegut col·lectiu Video-Nou: *Actuació d'Ocaña i Camilo* (1977) i *Ocaña. Exposició a la Galeria Mec-Mec* (1977). "Em pregunten si soc un transvestit. Jo no soc un transvestit, soc un teatrer i el meu escenari és la Rambla", deia ell. Aquí parlen també els seus amics.
ARTS SANTA MÓNICA. 10/V/2017. 19 HORES

EL PES DE L'ARTISTA EN PAPER. 72,969 kg. *Enciclopèdia de pes de l'artista* és el títol de l'exposició d'Alberto Gil Cásedas fruit de la seva residència a la Blueproject Foundation del Born. Una proposta peculiar que pretén materialitzar el pes de l'artista en una col·lecció de llibres que formen una mena de biblioteca conceptual i biogràfica. Coincidint amb la Nit dels Museus, el proper dia 20 de maig, Gil Cásedas oferirà una performance des de les 19 h fins a la 1 h de la matinada.
BLUEPROJECT FOUNDATION. DEL 13/V AL 2/VII

Clàssica

MARICEL CHAVARRÍA

DOS ANGELESOS I UN 'WINTERREISE'. Des que fa un any Mark Padmore va enlluernar el públic del Palau amb la *Passió segons Sant Mateu* que va dur Gardiner, les entrades per al seu projecte de lieder de Schubert corren perill d'esgotar-se. El tenor anglès, col·laborador de Rattle, Gardiner, Christie o Herreweghe, finalitza els tres cicles de Schubert –Paul Lewis al piano– amb el que pot ser un inoblidable *Winterreise*.
8/V PALAU DE LA MÚSICA CATALANA 20.30 H

JUANJO MENA DUU LA BBC PHILHARMONIC. I el seu solista al piano al *Concert núm. 3* de Beethoven serà Rudolf Buchbinder. Mena, que és dels pocs espanyols que ha dirigit la mítica Filharmònica de Berlín, és des del 2011 director titular de la BBC Philharmonic, amb qui mostrarà la seva flexibilitat en aquest programa que es completa amb la *Romàntica* de Bruckner.
10/V PALAU DE LA MÚSICA CATALANA. 20.30 H

ARCADI VOLODOS, AMB IBERCAMERA. Després de la seva recent actuació com a solista de l'OBC –en el *Concert per a piano núm. 3* de Brahms–, el pianista rus torna a Barcelona per oferir un recital dins de la temporada Ibercamera. Cèlebre mundialment per les seves virtuoses interpretacions del repertori rus, Volodos està ara immers en el repertori romàntic austriac i alemany. Arriba al seu recital amb un àlbum sota el braç *Voldos plays Brahms* (Sony Classical). De les tretze peces que inclou el disc tocarà *Klavierstücke*, Op. 76, a més d'altres de Schumann i Schubert.
11/V PALAU DE LA MÚSICA 20.30 H

L'AKAMUS, ARA AMB BACH. Serà la quarta vegada que la formació berlinesa Akademie Für Alte Musik toqui aquesta temporada a Barcelona. Però és possible que rares vegades s'escoltin uns *Concerts de Brandenburg* (1,3 i 6) com els seus. Estaran seguits de les *Suites per a Orquestra* de Bach.
11/V L'AUDITORI 20.30 H

6 Mayo, 2017

Benvingut Ulisses

MÚSICA ANTIGA

Il ritorno d'Ulisse in patria

Autor: Claudio Monteverdi
Intèrprets: Monteverdi Choir,
 English Baroque Soloists
Direcció: Sir John Eliot Gardiner
Lloc i data: Palau de la Música
 (3/V/2017)

JORGE DE PERSIA

Després d'aquest magnífic treball de Gardiner sobre la tan poc coneguda partitura de Monteverdi que completa la seva gran trilogia, dona la sensació que hi ha poc a dir i molt a agrair, perquè en certa manera estava tot dit en escena. Ha estat un treball col·lectiu superlatiu, absolutament apreciat per un públic nombros que trobava dificultats en la gradació dels aplaudiments, ja que tots en mereixien. I tot concertat per un gran director, que ha sabut valorar les claus de la bellíssima partitura.

En el pla de la crítica, cal destacar fragments amb delicada i subtil instrumentació; respectuos de l'equilibri i de la claredat del discurs concebut per l'autor, en particular sense excessos en l'ornamentació, sòbria, elegant, i en general desenvolupada sense ostentació i com a part gairebé natural del llenguatge. No hi havia en

la concepció monteverdiana una intenció d'exagerar el virtuosisme que es va imposar més endavant en l'òpera, sinó de subratllar altres claus del discurs: la melodia acompanyada, la perfecció de l'harmonia, la clara manifestació dels afectes, els contrastos ben calibrats, la coherència de timbres –és dels primers a establir una plantilla instrumental i els seus rols– i sobretot l'eficàcia del gest (amb què es manifesta l'expressió, allò que es vol dir fins i tot sense paraules) i la cura dels elements simbòlics i teatrals.

El gest és conceptual, la gesticu-

A. BOFILL

John Eliot Gardiner al Palau

lació és material, i en això –si bé la majoria ho va fer– algun actor al començament no va gaudir de la imprescindible naturalitat que ha de definir el seu personatge, sobre-actuant en algun cas, i a més, amb un no molt adequat calçat. És aquest un tema molt important en

l'expressió operística, la deguda coincidència, o buscada desharmonia, entre el gest musical i l'actoral. El vestuari –si no és neutre com en aquest cas i diferenciat en el canvi de personatge– imposa de vegades un pla simbòlic que se sobreposa al musical essencial.

Com va proposar Monteverdi, en essència, Gardiner va saber encertar en el caràcter dels personatges (aquella subtil coincidència entre estil, timbre de veu i definició de matisos), molt clar a Neptú (G. Buratto) o a Penèlope (L. Richardot) de solidesa vocal, i una expressió subtil i conforme; en la convicció dramàtica de Telèmac (Kr. Adam), en el singular i ubic caràcter d'Ulisses (F. Zanasi), en els reeixits i bellíssims duos que van anar incrementant la seva tensió des del d'Eurímac i Melanto, al lament de Penèlope en diàleg amb aquesta (escena 10), o la delicada escena d'Eumeu, Ulisses i una Minerva (H. Blazikova) convincent i exquisida, amb un sempre cuidat suport instrumental, fins a la consagració final d'Ulisses i Penèlope. A més de duos, els cors madrigalescs i teatrals van ser sorprenents en efectes, expressió, naturalitat i qualitat vocal. Gardiner va respectar les “simfonies”

amb adequades i matisades repeticions, va donar la necessària rellevància al continu amb notòria corda polsada i bons baixos, i va saber sustentar alguns gestos escènics amb l'acompanyament adequat. En síntesi, benvingut Ulisses a la pàtria de l'art i l'harmonia.●

**El periodista Antoni Bassas recuerda que tal día
como hoy de 1992 se cumplía el centenario del
Orfeón Catalán-Palau de la Música y que se celebró
con un concierto de Montserrat Caballé.**

El periodista Antoni Bassas recuerda que tal día como hoy de 1992 se cumplía el centenario del Orfeón Catalán-Palau de la Música y que se celebró con un concierto de Montserrat Caballé.

Toni Comín,
dijous passat,
tocant el piano
al Palau de la
Música, un
sònni que tenia
des de petit

toni comín

DAVID ARBÓ

Un devot de Mozart que gestiona la sanitat catalana

EL CONSELLER DE SALUT, UN EXMARAGALLISTA QUE VA ABRAÇAR L'INDEPENDENTISME, VEU COMPLERT EL SEU SOMNI DE TOCAR UN DIA EL PIANO AL PALAU DE LA MÚSICA

SILVIA HINOJOSA
Barcelona

Quan Toni Comín (Barcelona, 1971) va renunciar a una carrera com a concertista de piano, fa tres dècades, no s'imaginava que un dia podria tocar el magnífic Steinway de gran cua del Palau de la Música. Però dijous va ser aquest dia. "El més feliç de la meua vida", va resumir l'exdiputat socialista, avui conseller de Salut de la Generalitat i persona de confiança del vicepresident Oriol Junqueras. Assegut davant del piano, a l'escenari, va interpretar un breu repertori amb peces de Mozart –el seu compositor preferit–, Bach i Schuman i un parell de cançons de Serrat i del seu amic Lluís Llach. De tant en tant, entrava un grup de les visites guiades que organitza el Palau, s'asseien, feien fotos i aplaudien. No hi havia qui tragués Comín d'allà. "Les variacions Goldberg i ja està, només l'ària principal, promès!".

Que estudiés la carrera de piano va ser un dels afanys del seu pare, el veterà del PSUC Alfons Comín, la figura que més l'ha marcat. A diferència dels seus tres germans grans, Antoni no va llançar la tovallola i va completar els estudis mu-

sicals, però es va sentir més atret per l'opció intel·lectual. Va estudiar Filosofia i Lletres i Ciències Polítiques a la Universitat Autònoma de Barcelona i va fer un postgrau de Filosofia Política a la Universitat Pompeu Fabra, on va conèixer Eugeni Trias. En termes polítics eren als antípodes, però van establir un vincle estret i Comín el considera un dels seus grans referents. Un al-

A l'habitació tenia un pòster del Che, la foto firmada de Maurizio Pollini i un adhesiu 'I love Jaume I'

tre és Pasqual Maragall. "És el que em va ficar en l'embolic", fa broma.

Encara que ICV l'havia rondat molt, va ser l'excalde de Barcelona qui el va fitxar el 2003 per a les llistes del PSC al Parlament sota el paraigua de Ciutadans pel Canvi i va ser diputat del 2004 al 2010. Un any després Comín es va afiliar al PSC, però el 2014 va estripar el car-

net i va acabar abraçant l'independentisme i acostant-se a Esquerra. Al capdavant del Departament de Salut, sent el primer conseller del ram que no té el títol de Medicina, ha dut a terme iniciatives dirigides a prioritzar la gestió pública dels hospitals sobre la privada, cosa que ha tensat les relacions entre el PDECat i ERC i ha estat acollit amb preocupació per alguns dels màxims responsables de la xarxa sanitària catalana. Després d'haver obert alguns fronts al sector, a l'inici del mandat, ha reconduït en part la situació.

La cita amb el conseller al Palau de la Música suposa veure complert un somni que tenia des de petit, quan assistia com a estudiant de piano als concerts d'Ibercamera, traient el cap a les llotges que hi ha just a sobre de l'escenari. Dijous, per donar fe que era un gran dia, el van acompanyar la seva mare, les seves germanes i fins i tot la seva parella, Sergi Corbera, que en general es manté en un segon pla. Corbera, enginyer geòleg, es va quedar sense feina amb la crisi i se'n va anar a Londres a treballar. Allà va poder estudiar Escenografia, que és el que sempre havia volgut fer i avui s'hi dedica. "Ha vingut a veure'm el

clan Comín, aquesta família és així", fa broma el conseller, ventils aplaudir i fer-li fotos.

Amb la seva parella, va adoptar el 2012 la Laia, que a l'estiu farà cinc anys. El conseller lamenta la impossible conciliació. "Cada dia la porto a l'escola i si arribo a temps a la nit li lleigeixo un conte. Jo ho deixaria tot i m'estaria les 24 hores del dia amb ella", assegura. La nena

Pare d'una nena de quatre anys, amb el seu company, lamenta la falta de temps per conciliar

és conscient que té dos pares, però ho viu amb absoluta normalitat. Si de cas, hi troba avantatges, quan veu alguna mare rondinaire,riu Comín. "I un dia va començar a inventar-se mares: les àvies, la meua germana Betona, les meves cosines grans, i ens va dir: 'Tinc cinc mares'", explica.

Acabats els seus estudis univer-

sitaris, Comín va treballar breument a la Fundació La Caixa i va fer classes d'economia a batxillerat a l'escola Sagrat Cor, a quatre passes del Santa Anna, on havia estudiat. Després va entrar de professor ajudant a Esade, al departament de Ciències Socials, on el seu pare havia estat professor, i on va acabar aconseguint una plaça fixa, després de ser el més ben avaluat pels seus alumnes del màster MBA. "La meua assignatura era de pensament crític i jo era el 'profe roig', teníem grans debats, però van valorar la meua feina", recorda. De creença cristiana, va escriure a la revista *El Ciervo*.

A la seva habitació d'adolescent, tenia un pòster del Che Guevara, una foto firmada del pianista italià Maurizio Pollini i el pròleg sobre el principi que mou la vida del *Tractat d'Harmonia* de Schönberg, que es va plastificar. I un petit homenatge al rei Jaume I, del qual era un gran fan de petit, quan es va apassionar per la història de Catalunya: "Als anys vuitanta estaven de moda aquells adhesius 'I love NY' i me'n vaig fer un, com si fos un pergami, que deia 'I love Jaume I, I love el rei en Jaume, I love el Conqueridor'. El vaig penjar a la paret i allà es va quedar. Tenia un punt contracultural, però era molt friquí",riu.

La dedicació política li va arribar d'una manera gairebé irremeiable. "He nascut en la política, sense fer res ja hi era, però no vaig pensar mai a dedicar-m'hi", assegura. El seu pare, un cristià comunista que va reconciliar les dues creences, va ser una figura clau en la lluita antifranquista i en la transició. Va morir el 1980 d'una llarga malaltia, quan acabava de ser elegit diputat pel PSUC en el primer Parlament dels anys vuitanta. "De petit jo desconeixia la dimensió política del meu pare, però casa meua era punt de trobada d'intel·lectuals i polítics", recorda Comín.

► ENTREVISTA

MARTA PASCAL

COORDINADORA GENERAL DEL PDECAT

«El referèndum no ens caurà del cel»

► «SI NO HI HA
MANERA DE
PACTAR-LO
L'HAUREM
DE TENIR A
PUNT» ► **32-33**

Marta Pascal

Coordinadora general del PDeCAT. La jove política nascuda a Vic el 1983 i resident a Arbúcies compagina la tasca de diputada de JxSí amb la coordinació del Partit Demòcrata. En un «tàndem» amb David Bonvehí, pilota la formació hereva de CDC per aglutinar, com ha explicat aquesta setmana en una conferència a Tribuna de Girona, l'espai de centre-ampli. Entre altres tasques, Pascal s'ha centrat a desplegar el partit a escala territorial i orgànica, perfilar les municipals del 2019 a través de primàries i recuperar la militància. Tot plegat, enmig del compromís per fer efectiu el referèndum i culminar el procés i amb el repte del futur relleu de Carles Puigdemont.

David Jiménez
GIRONA

Marta Pascal, de visita dimarts a la ciutat per pronunciar la seva conferència a Tribuna de Girona titulada «Quin país volem? Una mirada a la Catalunya del s. XXI» ens rep per parlar de l'actualitat, del referèndum i del nou PDeCAT.

En quin punt està la transformació del Partit Demòcrata?

■ Hem fet tot el desplegament territorial i orgànic i estem en el desplegament ideològic que culmina el dia 13 a Barcelona amb una conferència que serà posar negre sobre blanc els elements més distintius del projecte del Partit Demòcrata. En paral·lel estem fent la preparació del que han de ser les eleccions municipals del 2019. Ens hem posat un objectiu, del 10 de juny del 2017 fins al 10 de juny del 2018 haurem nomenat tots els nostres caps de llista de tots els municipis, per tant, posem tota la carn a la graella.

I molts d'ells amb primàries.

■ Un dels trets distintius d'aquest Partit Demòcrata és que el procediment intern sempre serà a través de primàries, ben fetes. Ja vam néixer amb aquest compromís, la nostra executiva va ser triada per primàries i anem en la línia de normalitzar un mecanisme que des del punt de vista de la netedat democràtica crec que és un element que enforteix el projecte.

Agrans trets, quin seria el perfil ideològic del PDeCAT?

■ Volem aglutinar el centre polític des d'una mirada àmplia a sectors des del centredreta fins al centreesquerra. Té alguns trets característics: apostem per la qualitat dels serveis públics, per un ensenyament de qualitat i l'èxit educatiu, que l'ascensor social funcioni, per fiscalitat reduïda que no generi dificultats en l'entorn econòmic, que siguin els empresaris, treballadors i autònoms els que generin riquesa i no l'administració pública... Tots aquests plantejaments que ens permeten des del centre polític explicar-nos. I hi ha un element fonamental, la necessitat que el dret a decidir es produeixi.

El futur lideratge del Partit Demòcrata està sobre la taula?

■ Sempre hem dit que ara no era el moment d'abordar-ho, bàsicament perquè estem en el procés de fer possible el referèndum i no ens volem distreure. En el cas municipal ja tenim el reglament que ens ha de permetre escollir les persones, per tant, el moment arribarà, l'abordarem amb tranquil·litat. Disposem de gent molt bona i amb

«Malgrat que l'Estat o el govern del PP de moment no respon, hem d'anar fins al final»

molt talent per fer realment un pas endavant i per consolidar el nostre lideratge electoral, però hem d'anar pas a pas. És una cosa que ha de quedar resolta però sempre utilitzo aquella frase més pujolista que diu «ara no toca» perquè no estem perfectament situats en aquest escenari sinó en el d'acabar de consolidar el partit, treballar per a la majoria a favor del referèndum i a favor del «sí» i tots els mecanismes a punt perquè quan toqui i hàgim d'escollir les persones ho puguem fer també en context de primàries.

Jordi Xuclà, sobre la reacció de l'Estat a la convocatòria el referèndum, deia en una entrevista que ens hàviem de preparar per a uns propers mesos d'inhabilitacions. Ho comparteix?

■ Són mesos poc ordinaris. El desafiament democràtic que estem fent a l'Estat és de magnitud perquè allò tan fonamental, que és

que en una democràcia puguem votar, a l'Estat espanyol està en dubte. La resposta democràtica del poble de Catalunya i de les institucions ha d'estar a l'altura del repte. Comparteixo que l'Estat d'alguna manera s'hi tornarà però hem de tenir la lucidesa i la fortalesa de veure de quina manera organitzem les coses per tal que complim els estàndards internacionals ja definits, com ens veuen des de fora i que els procediments interns els fem molt ben fets. El Govern, a més de seguir explorant la via del diàleg, malgrat que ja es veu que a l'altra banda de moment no hi ha ningú assegut a la taula, és important que vagi tenint a punt tots els mecanismes que calgui perquè el referèndum es pugui fer.

Vostè ja coneix la data i la pregunta del referèndum?

■ No la conec i li he de dir que és una magnífica notícia que sigui així. En un procés com aquest és

EN CURT

P: No sé si han fet ja les paus amb ERC pel tema filtracions de Bonvehí.

R: No hem estat mai barallats. Per nosaltres és un episodi tancat, amb la base que per a nosaltres en política no s'hi val tot i el David Bonvehí en això crec ha estat molt coherent. Nosaltres no volem de cap de les maneres generar cap alteració en el procés. Crec que la regidora de Manresa ha estat..., s'ha quedat sense cartera finalment. Bé, s'han assumit les responsabilitats que pertoqueu i nosaltres, insisteixo, amb cap voluntat de tenir cap esclatxa oberta, senzillament diem, episodi tancat,

però crec que hem demostrat que som una formació que tenim assumit que en política no s'hi val tot.

P: Però se sap que van ser els d'ERC o es dona per fet que amb el canvi de cartera...

R: Ja ha demanat disculpes... En tot cas no vull entrar en si ells o si no ells. Els fets parlen per si sols, els ciutadans de forma madura poden treure'n les conclusions evidents. Una cosa bona del 2017 i del segle XXI és que la informació flueix i per a tothom. Em preocuparia que al nostre partit hi hagués instal·lada alguna praxi com aquesta. Jo treballa perquè no sigui d'aquesta manera. A partir d'aquí, episodi tancadíssim i sense més voluntat de parlar-ne.

« Si no hi ha manera de pactar el referèndum amb l'Estat l'hauré de tenir a punt des de la logística que pot aportar el Govern»

LES FRASES

« [Sobre la data] En un procés com aquest és important que determinades informacions quedin situades en aquells qui han de fer la feina»

« A vegades tinc dubtes que realment l'alcalde Colau utilitzi el dret a decidir com a arma electoral i no tant com a convicció pròpia»

« David Bonvehí en això crec que ha estat molt coherent, nosaltres no volem de cap de les maneres generar cap alteració en el procés»

MARC MARTÍ

ferèndum, van ser-hi en el Pacte pel Dret a Decidir, i tot el que sigui la suma de moltes sensibilitats en un moviment que és molt transversal però que a la vegada és angular a la societat catalana ens va bé i ens ajuda. Veuem si som capaços de seguir mantenint el fet que hi siguin. Llavors, si són o no en aquestes lleis de desconnexió serà una decisió seva que jo respectaré però que encara no conec.

❑ Fins quan cal seguir insistint amb la via pactada?

❑ Soc partidària d'insistir fins al final i soc una gran defensora de la via escocesa. Fa temps que m'he adonat que entre el senyor Cameron en el seu moment i el senyor Rajoy en l'actualitat hi ha una gran distància, però soc de les que creu que malgrat l'Estat o el Govern del PP de moment no respon, nosaltres hem d'anar fins al final perquè ve de la convicció democràtica més íntima. Ja seran ells els que formalment diran que no o s'esborran de qualsevol engranatge que sigui part de la solució i no pas del problema. Nosaltres de la taula no ens n'aixecarem. És un pilar important en aquest procés i farem fins al final el que puguem per intentar el pacte. Ara bé, tenim un encàrrec molt clar del 27 de setembre de la gent. El que no farem és pensar que el referèndum ens caurà del cel i, si no hi ha manera de pactar-lo amb l'Estat, l'hauré de tenir a punt des de la logística que pot aportar el Govern.

❑ Ara s'estan recuperant alguns dels arguments per a la DUI.

❑ Primer esgotem les altres possibilitats. És a dir, si ara ens posem a valorar el tema de la DUI segur que genera molta salivera a tots els independentistes més convençuts i fins i tot a aquella part més hiperventilada, però a la vegada ens fem un flac favor. No ens n'adonem però estem debilitant el mecanisme del referèndum perquè ja l'estem donant permort. Una cosa que he estat crítica amb el procés és en el fet que potser en algun moment hem cansat la gent. Com? Anticipant escenaris, no controlant els temps, volent cremar etapes molt de pressa... Hi ha un compromís del Govern d'intentar fer el referèndum pactat, que si això no és possible, hi ha un aval ciutadà. Les signatures del Pacte són l'exemple que s'ha de poder fer complint uns estàndards. Arribem a fer això i, si no fos el cas, ens assegurem tots a la taula i veurem què farem. Però ja ara definir un possible horitzó per un «no referèndum», és que m'agrada que negu perquè em sembla que és deixar sense viabilitat un escenari, que és el del referèndum, que és perfectament factible.

important que determinades informacions quedin situades en aquells qui han de fer la feina, convocar el referèndum i tenir-ho tot en marxa. A la vegada estic molt i molt tranquil·la perquè sé que el president Puigdemont no falla i nosaltres com a partit hem engegat tots els engranatges i mecanismes perquè sigui possible en termes de guanyar la majoria.

❑ Confien o preveuen que els «comuns» acabin donant suport a la llei de transitorietat?

❑ Ara mateix no s'hi han mostrat partidaris perquè ells sempre han defensat el dret a decidir. Jo me'n vull creure, a vegades tinc dubtes que realment l'alcalde Colau això ho utilitzi com a element arma electoral i no tant com a convicció pròpia. En tot cas, m'agradaria que hi fossin, però anem pas a pas. És important que els «comuns» hagin estat en tot allò que fa referència al Pacte Nacional pel Re-

«Pujol i la família han d'afrontar les responsabilitats personals i ciutadanes que la justícia els reclami»

DAVID JIMÉNEZ GIRONA

❑ Sobre corrupció, ja l'hi he sentit dir molts cops que fins que no hi hagi sentències no es valoren, però venim del judici del cas Palau, la família Pujol amb l'amb entrada a presó del fill gran, havia de començar el cas Adgisa... i es torna a vincular i a recordar l'antiga CDC. És una llosa per al futur del PDeCAT? També ha parlat del llegat polític de CDC i després es veuen totes les imatges...

❑ És perfectament compatible defensar el llegat polític del que van ser els governs de CiU i de CDC en el seu moment, que són tangibles en forma d'escoles, d'instituts, de carreteres, de tantes i tantes coses. L'altre dia ho deïem, de la immersió lingüística, de com hem fet aquesta economia més exportadora, etc. És perfectament compatible això amb dir, nosaltres representem un projecte nou. Al contrari del que diuen alguns, no es va refundar per tapar res sinó anticipant-nos a un sistema de partits que s'està configurant de bell nou a causa, precisament, del fet que el sobiranisme, el dret a decidir, ha canviat la fisonomia dels partits catalans.

❑ ...

El que han fet els comuns, nosaltres fa uns mesos que ho hem fet. Aquesta distància no és que la posem pel tema de la corrupció sinó el que diem és que som un partit amb arrels, que són convergents però tenim el nostre criteri i vivim amb un cert disgust tot el que està passant, tot el que s'està publicant, tot el que estem veient. Aquí jo reclamo com sempre la presumpció d'innocència, necessària en un estat de dret, perquè al final estem en una societat, vivim de forma col·lectiva i necessitem unes normes per organitzar-nos, però a la vegada si que soc conscient -i jo personalment que no he pogut votar mai el president Pujol per una qüestió d'edat- que evidentment l'impacte que això té en l'imaginari convergent pel disgust que això genera és molt gran i, per tant, crec que també ell

MARC MARTÍ

i la família han d'afrontar les responsabilitats personals i, diguem, ciutadanes que la justícia els reclami. El que em nego és a fer el caldo gros i dir, com que aquests això, la resta igual. Hem de ser molt pulcres. En tot cas, quan arribin sentències nosaltres ens expressarem. Mentrestant, vull ser cauta perquè també vivim en un país on hi ha hagut l'Operació Catalunya, on hi ha hagut fiscals que afinen, un ministre de l'Interior que ha fet servir fons reservats i no continuo perquè és de l'alçada d'un campanar... per tant també poso les reserves necessàries i per tant esperarem aquestes sentències.

❑ També ho deia perquè Jordi Xuclà [diputat del PDeCAT al Congrés] per exemple m'explicava que el partit s'està rejuvenint, hi ha més afiliacions. Tot això de la corrupció, tant sentir el 3 per cent, els pot ser un fre...?

❑ Sí que et puc explicar que no hi ha hagut baixes per aquest procés i és una cosa que, si fos així, la podria explicar perquè al final hem estat sempre molt transparents amb aquesta base social. Convergència tenia en el moment de refundar-se 14.000 militants, el Partit Demòcrata va començar amb 7.000 i ara el mes de maig passem els 13.000. I això no ha anat avall, al contrari, ha anat sumant. I no només s'hi ha sumat gent del món convergent sinó també gent d'altres sensibilitats, gent que ve del món d'Unió Democràtica, socialistes catalanistes, i sobretot associat nou que diu, jo veig una expectativa d'una formació política que vol fer les coses diferents i m'hi vull sumar. Per tant, tampoc ho estem vivint amb baixes i tampoc ho estem vivint amb febleses, és senzillament una qüestió d'imaginari i del disgust que et genera, però en fi...

8 Mayo, 2017

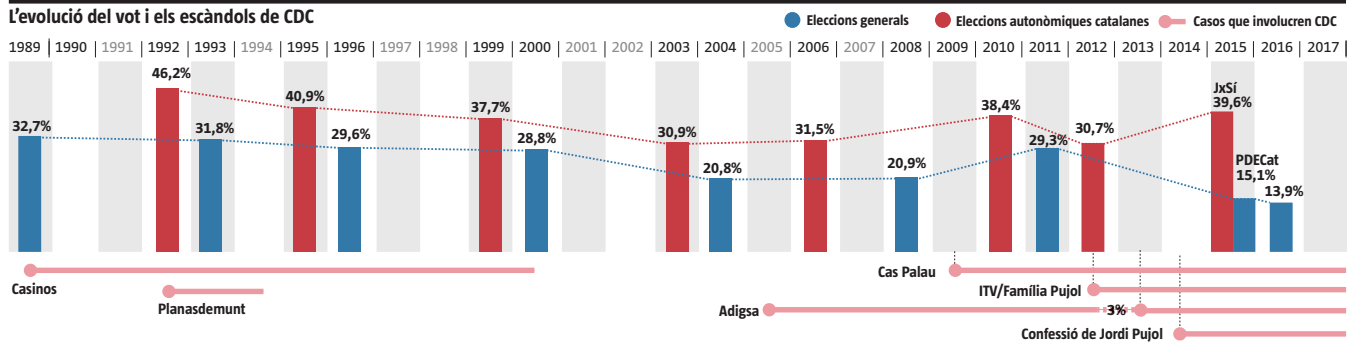
Sota l'ombra de la corrupció

Els escàndols acaben desgastant els partits perquè els resten la credibilitat, però sembla que ho fan més ràpid a Catalunya

El factor C

L'IMPACTE COMPARAT DE CORRUPCIÓ A ESPANYA I CATALUNYA

L'evolució del vot i els escàndols de CDC

CARLES CASTRO
Barcelona

Els escàndols sacsegen la vida política espanyola i catalana i se succeeixen en paral·lel al terratrèmol electoral que ha revolucionat el mapa polític a tot arreu. Tot i això, no és clar que la corrupció sigui l'única o la principal causa que ha provocat aquest radical canvi d'escenari. L'evolució electoral dels partits afectats pels escàndols de més magnitud, el PP a Espanya i CDC (avui PDECat) a Catalunya, reflecteix una relació molt irregular entre la corrupció i el vot (o cap, com en el cas Naseiro, fa tres dècades).

En l'àmbit del PP, per exemple, els casos Gürtel i Palma Arena (que acabaria portant a la presó l'expresident balear Jaume Matas) van esclatar fa just dos anys. I el 2009 el primer va arribar a l'Audiència Nacional mentre Luis Bárcenas emergia com un actor principal, cosa que el va obligar aquell mateix any a presentar la seva dimissió com a tesorero del PP (i el 2010 a renunciar com a senador). Però res d'això (ni el cessament del president valencià, Francisco Camps, pels seus vincles amb la trama Gürtel) no va impedir que el PP visqués una victòria aclaparadora en els comicis del 2011. Els populars es van presentar com la força que podria posar fi a la crisi econòmica.

El seu problema va ser que l'atur va continuar a l'alça i, a més, el 2012 va esclatar el cas Bankia, amb Rodrigo Rato al capdavant. I el 2013 les noves revelacions sobre el cas Bárcenas van esquitxar els màxims dirigents del PP (incloent-hi Aznar i Rajoy) i van posar al descobert comptes multimilionaris a Suïssa. I, ara sí, amb l'extresorer a la presó i l'atur en magnituds inèdites, les enquestes van començar a reflectir una descomunal caiguda en el suport electoral als populars.

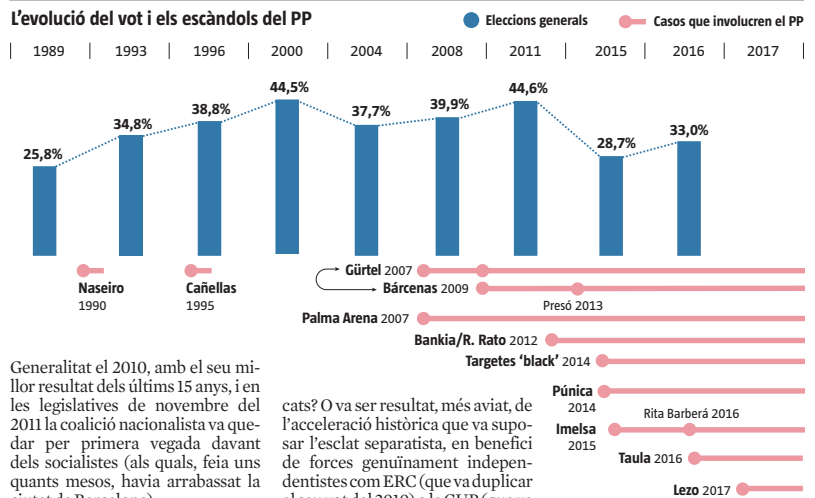
La primavera del 2014 les eleccions europees van confirmar la caiguda del PP: del 42%, el 2009, al 26%, cinc anys més tard; una caiguda de 16 punts. Esclar que el PSOE es va enfonsar en la mateixa mesura (del 39% al 23%). La corrupció també? Potser (ja que l'escàndol dels ERO perseguia al socialisme andalús des del 2011), però el tipus de delictes i les seves magnituds eren molt diferents (i Chaves i Griñán, els dos presidents socialistes implicats, ja havien dimitit). Més aviat un

efecte d'arrossegament bipartidista.

Ara bé, va ser la multiplicació incontrolada dels casos de corrupció el que va erosionar el PP, o les expectatives incomplertes i l'enlairament de l'atur? El cert és que, a partir del 2014, van aparèixer nous escàndols (black, Púnica, etcètera) o noves derivades dels antics (la caixa B dels populars), però en les legislatives del 2015 el PP va millorar en dos punts el seu suport de les europees, mentre que els socialistes van caure un punt més. La diferència pel que fa al context la marcava l'ocupació, que s'havia recuperat en cinc punts des del 2013. I el juny del 2016, en la repetició dels comicis, el PP va millorar fins i tot en més de quatre punts el seu resultat del 2015, malgrat l'esclat de nous casos (Taula) i el cada vegada més accidentat recorregut dels anteriors.

Aquesta falta d'una correlació directa i immediata entre l'esclat dels casos de corrupció i la seva sanció electoral s'aprecia també, tot i que en una mesura molt diferent, a l'escenari català, ja que els casos Casinos (1989) o Planadumunt (1992) van coincidir a mitjà termini amb un lleu retrocés de CiU. Després Pasqual Maragall va denunciar el 2005 que CiU tenia un problema amb el 3% (el percentatge del presumpte cobrament de comissions), però el seu recorregut judicial no va adquirir una dimensió tangible fins al 2009 (cas Palau) i, sobretot, fins al gener del 2011, quan el jutge va obrir una investigació sobre els presumptes pagaments a CDC a través de la institució. Mentrestant CiU havia reconquerit el govern de la

L'evolució del vot i els escàndols del PP

Generalitat el 2010, amb el seu millor resultat dels últims 15 anys, i en les legislatives de novembre del 2011 la coalició nacionalista va quedar per primera vegada davant dels socialistes (als quals, feia uns quants mesos, havia arrabassat la ciutat de Barcelona).

Novaser fins al 2012 i, sobretot, el 2013 quan el cas Palau va adquirir una dimensió judicial, política i mediàtica que va arribar a posar contra les cordes el president Mas. Tot i això, el primer sobresalt electoral per a CiU va ser una mica abans, la tardor del 2012: un avanç electoral en plena eclosió del procés sobiranista que va acabar amb un retrocés de gairebé vuit punts i la pèrdua de 12 escons per a CiU. I aquest desenllaç va ser resultat de l'ombra de la corrupció, que va engegantir durant una campanya marcada per la guerra bruta i els informes falsifi-

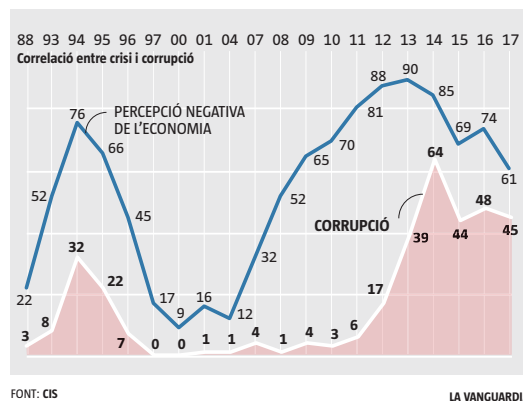
cats? O va ser resultat, més aviat, de l'acceleració històrica que va suposar l'esclat separatista, en benefici de forces genuïnament independentistes com ERC (que va duplicar el seu vot del 2010) o la CUP (que va irrompre al Parlament)?

És cert que a mitjans del 2012 el cas ITV va implicar directament el secretari general de CDC, Oriol Pujol Ferrusola, però encara passarien quinze mesos abans que el cinquè fill de l'expresident es veiés obligat a dimitir de tots els càrrecs i a renunciar al seu escó. A més, encara la tardor del 2012, poc abans dels comicis, CiU apareixia als sondejos com la formació més capacitada per afrontar els problemes de Catalunya. I, en paral·lel, el cas 3% només va adquirir velocitat judicial a partir del 2013, i no va ser fins al 2014 quan

rar-se als del PP a Espanya: en les generals del 2015 CDC va perdre gairebé la meitat dels sufragis del 2011 (i va passar de ser la primera a la quarta força) i en les legislatives del 2016 va caure dos punts més. Es va tractar només de la corrupció o d'una pèrdua de credibilitat decisiva a què haurien contribuït els successius escàndols en un context de polarització política i crisi institucional?

Només el temps podrà aclarir aquesta incògnita. Però, amb independència de l'estimació de vot que

LA CORRELACIÓ ENTRE LA CRISI I LA CORRUPCIÓ

FONT: CIS

LA VANGUARDIA

L'IMPACTE ELECTORAL

L'efecte de la corrupció triga a notar-se, ja que al votant li costa de trencar la seva lleialtat

es va produir la commoció més gran per a CDC: la confessió de l'expresident Jordi Pujol sobre una herència milionària sense declarar en comptes a l'estranger. Tot i això, la primera cita electoral en què ERC va arrabassar a CDC la condició de primera força es va produir uns mesos abans: en les eleccions europees de maig del 2014. Després, és veritat, el deteriorament electoral de CDC -ja sense Unió com a coalitzat i mentre els seus escàndols adquirien una dimensió integral- es va accelerar en uns termes que no poden compa-

L'ALARMA SOCIAL

La repercussió pública depèn de la marxa de la justícia i de la cobertura mediàtica

brindin les enquestes als partits esquitxats pels escàndols, hi ha una cosa que ha canviat decisivament en el paisatge col·lectiu: la corrupció ha pres vida pròpia i la percepció de la seva gravetat no depèn ja d'un catalitzador com l'atur o la recessió econòmica. I la prova d'això és que, malgrat la caiguda de les opinions negatives sobre la situació de l'economia i la gradual recuperació de l'ocupació, la corrupció com a problema s'ha enquistat com la segona preocupació més important dels espanyols. ●